

Obraz Ukrainy i Ukraińców w polskich mediach społecznościowych

Raport analityczny · 14–20 września 2026 · N = 110 633 wzmianek

Streszczenie

Tydzień 14–20 września 2026 r. przynosi pierwszy od czterech edycji mierzalny spadek wydźwięku negatywnego: z 31,50% do 26,41%. Różnica 5,09 pp. przy błędzie różnicy 1,63 pp. odpowiada 3,1 odchylenia standardowego, jest więc rozstrzygalna. Po trzech pomiarach w paśmie jednego punktu — 31,0%, 32,0% i 31,5% — seria ruszyła w dół.

Spadek nie jest jednak równomierny i to jest najważniejsze ustalenie tej edycji. Wydźwięk poprawił się we wszystkich kanałach masowych — na Facebooku z 33,2% do 27,5%, w YouTube z 32,6% do 22,9%, na portalach z 16,7% do 6,8%, na TikToku z 17,0% do 8,1% — natomiast na X wzrósł z 40,7% do 47,7%. Wrogość nie tyle osłabła, ile się zagęściła w jednym kanale, który przy 14,7% wzmianek generuje 35,4% wszystkich interakcji.

Objętość spadła o 14% do 110 633 wzmianek, a interakcje o 24% do 1,47 mln — zaangażowanie na wzmiankę zmalało z 15,1 do 13,3. Tydzień wcześniej wszystkie trzy miary rosły dokładnie o 23%; teraz rozjechały się, bo zaangażowanie opada szybciej niż sama liczba wypowiedzi.

Najsilniejszą treścią tygodnia jest nagranie, na którym Polak obraża obywatela Ukrainy na parkingu przed marketem w Świebodzicach, grozi mu pobiciem i zrywa tablicę rejestracyjną z jego samochodu. Materiał Gońca zebrał 57 915 interakcji — ponad czterokrotnie więcej niż druga treść w zestawieniu i blisko 4% całego zaangażowania tygodnia. Tydzień wcześniej czołówkę kryminalną zajmowały zdarzenia, w których sprawcami byli Ukraińcy; teraz najmocniejsza treść pokazuje sprawcę polskiego.

Pod tym nagraniem powstał największy w tej edycji klaster wypowiedzi odcinających się od agresji: „wstyd za niego” (9 678 interakcji), „powód do wstydu dla tego kraju” (3 388), „przepraszam za mojego rodaka” (2 625). Osobno wpis Ślązaka jeżdżącego po Europie za pracą: „Nigdzie mnie nie spotkała taka nienawiść, jaką spotyka Ukraińców w Polsce. Przepraszam Was...” (4 390).

Emocje przesunęły się wyraźnie. Udział reakcji „angry” spadł z 6,04% do 3,85%, a „sad” z 1,12% do 0,27%. Jednocześnie „love” wzrosło z 2,61% do 3,54% i po raz pierwszy w tej serii zbliżyło się do poziomu gniewu — stosunek sympatii do gniewu wzrósł z 0,43 do 0,92. Drwina pozostaje najsilniejszą reakcją po aprobacie (10,69%) i jest teraz blisko trzykrotnie częstsza niż gniew.

Kampania Konfederacji w sprawie emerytur z ZUS dla obywateli Ukrainy weszła w fazę legislacyjną: klub złożył projekt ustawy wycofującej dopłaty, a wątek rozszerzono na obywateli kilkunastu innych państw. Uderzające jest to, co spotkało sprostowania. Materiał Money.pl zebrał

2 911 reakcji „haha” przy 3 126 „like”, a sprawdzamto.pl — 1 032 „haha” i 640 „angry” przy 2 657 „like”. Wyjaśnienie faktograficzne nie tyle zamyka sprawę, ile staje się kolejnym przedmiotem szyderstwa.

W mapie wpływu proporcje się pogorszyły. Kont wrogich jest osiem, redakcyjnych sześć, a prosolidarnościowe tylko jedno — wobec siedmiu, pięciu i dwóch tygodni wcześniej. Zasięg strony wrogiej przewyższa prosolidarnościową ponad czternastokrotnie (147 516 wobec 10 173 interakcji). Poprawa wskaźnika ogólnego i pogorszenie proporcji w czołówce to dwa odrębne zjawiska, które w tej edycji wystąpiły jednocześnie.

Nota metodologiczna

Materiał obejmuje 110 633 wzmianki z okresu 14–20 września 2026 r., zebrane przez system SentiOne dla zapytania ukierunkowanego na Ukrainę i Ukraińców w języku polskim. Materiał pochodzi w 100% ze źródeł polskojęzycznych i obejmuje Facebooka, YouTube’a, X, portale, TikToka oraz kanały mniejsze. Łączna liczba interakcji: 1 474 480. Wzmianki bez treści tekstowej stanowią 2,19% zbioru i zostały zaklasyfikowane na podstawie struktury reakcji oraz charakteru treści nadrzędnej.

Wskaźniki wydźwięku wyznaczono autorską analizą treści wzmianek wobec wizerunku Ukrainy w Polsce, z uwzględnieniem ironii i sarkazmu. Wskaźnik nagłówkowy zakotwiczone w ręcznym audycie 1 373 wzmianek i przeniesiono na cały zbiór metodą poststratyfikacji; próbę dobrano warstwowo według kanału, strefy leksykalnej i poziomu zaangażowania. Odchylenie standardowe wskaźnika wynosi 1,11 pp., kontrola metodą bootstrap daje 1,02 pp., a pasmo ufności 95% — 24,2–28,6%. Rozdzielczość pomiaru wynosi zatem około 3 pp.: różnice mniejsze uznajemy za nierozstrzygnięte.

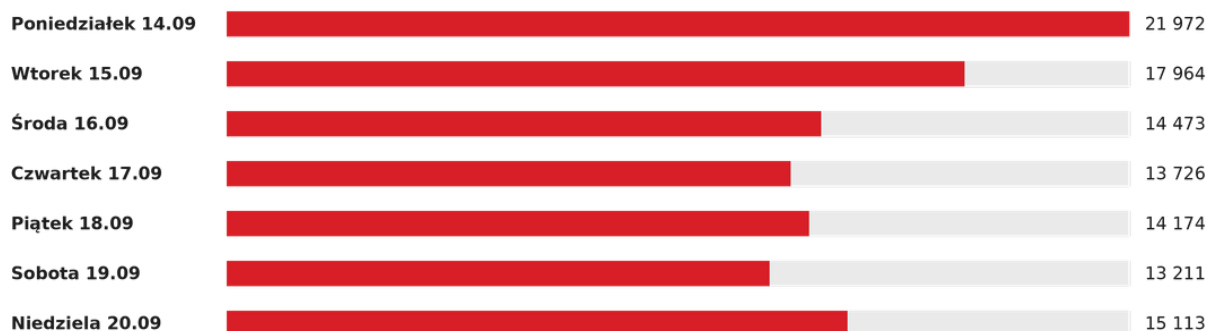
Audyt przeprowadzono w trzech blokach czytanych w osobnych sesjach, po każdym sprawdzając stabilność kryterium. Trzy bloki dały 26,29%, 26,26% i 27,88% wypowiedzi negatywnych — test zgodności nie wykazuje różnic ($p = 0,82$). Odsetek wypowiedzi bronionych również pozostaje zgodny między blokami. W odróżnieniu od poprzedniej edycji, w której jedna z trzech partii odstawała, tym razem pomiar nie wymaga zastrzeżenia.

Porównanie z poprzednią edycją opiera się na tej samej konstrukcji pomiaru, przy pokryciu własnymi oszacowaniami 98,8% i 99,0% zbioru. Zestawienie jest zatem bezpośrednie, a różnica 5,09 pp. przy błędzie różnicy 1,63 pp. przekracza próg rozstrzygalności.

Osie narracji tworzą taksonomię ciągłą: rdzeń tematyczny każdej osi przenosimy z poprzedniego tygodnia bez zmian, nowe dokładamy tylko dla tematów nieobjętych żadną istniejącą osią, a osie poniżej dwóch procent wycofujemy. Definicje nie zawierają nazw miejscowości ani opisów pojedynczych zdarzeń — nazywamy kategorię czynu albo zjawisko, dzięki czemu udziały pozostają porównywalne między edycjami. W tej edycji wycofano dwie osie, nowych nie dodano. Wzmianka może należeć do więcej niż jednej osi, dlatego udziały nie sumują się do 100%. Wszystkie wskaźniki opisują rozkład wypowiedzi w monitorowanej próbce, nie zaś opinii publicznej.

1. Skala i dynamika

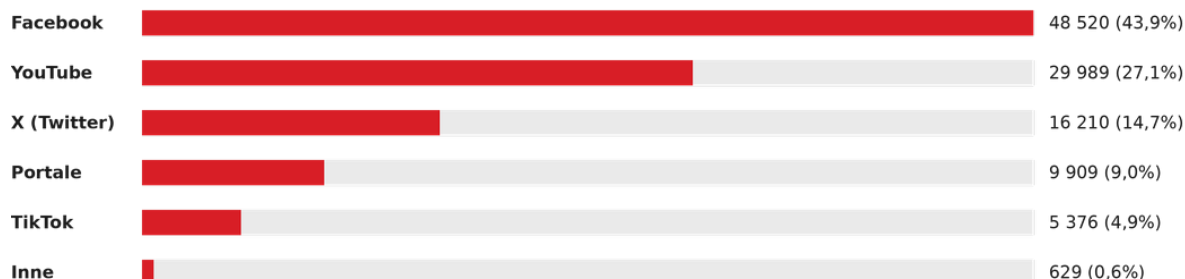
Tydzień jest przechylony na początek. Poniedziałek przynosi 22,0 tys. wzmianek i 338 tys. interakcji — szczyt obu miar — po czym objętość opada stromo przez dwa dni, do 14,5 tys. w środę, i utrzymuje się na płaskim poziomie 13–14 tys. aż do soboty, która jest najsłabsza (13,2 tys.). Niedziela odbija do 15,1 tys. wzmianek, ale ma najniższe interakcje okresu (141 tys.). Poniedziałkowy szczyt to jedno zdarzenie: nagranie ze Świebodzic, które samo odpowiada za blisko jedną szóstą interakcji tego dnia.

Spadek objętości o 14% wobec poprzedniego tygodnia lokuje ten tydzień poniżej obu poprzednich edycji (105 i 129 tys.). Interakcje spadły mocniej — o 24% — co oznacza, że zaangażowanie na wzmiankę obniżyło się z 15,1 do 13,3. Różnica między tymi dwiema dynamikami jest sama w sobie informacją: tydzień miał jeden bardzo silny detonator, ale nie miał drugiego, który podtrzymałby zaangażowanie przez kolejne dni.

Udział kanałów

Facebook pozostaje największym kanałem (43,9%, 48 520 wzmianek), ale traci 2,9 pp. wobec poprzedniej edycji. YouTube utrzymał 27,1%, portale spadły do 9,0%, natomiast TikTok wzrósł do 4,9%, a X do 14,7% — to 3,6 pp. więcej niż tydzień wcześniej i najwyższy udział tego kanału w ostatnich edycjach. Przesunięcie ciężaru w stronę X odpowiada charakterowi tygodnia: dominowała w nim polemika polityczna, a nie komentarz pod materiałem prasowym.

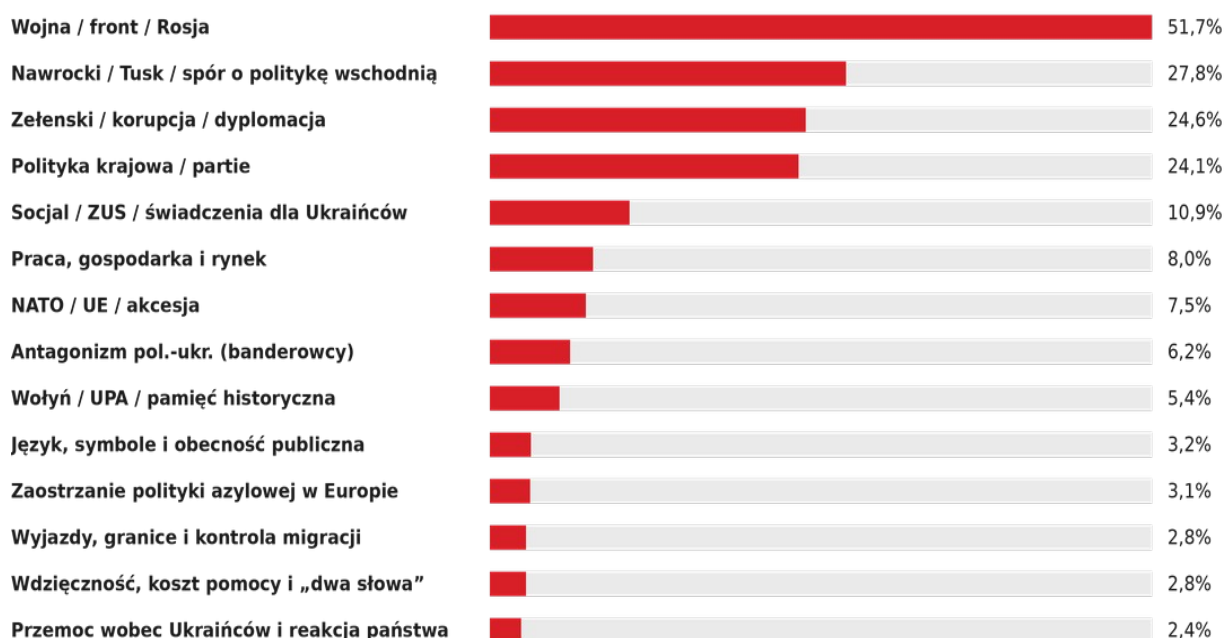
Hierarchia siły rażenia pozostaje odwrócona wobec objętości, a w tej edycji odwrócenie jest głębsze niż zwykle. X wygenerował 35,4% wszystkich interakcji przy 14,7% wzmianek — to 32,2 interakcji na wpis i pierwsze miejsce w rozkładzie zaangażowania, przed Facebookiem. TikTok, przy 4,9% objętości, dał 12,9% interakcji, czyli 35,2 na wpis. Facebook mimo 43,9% objętości daje

26,4% interakcji (8,0 na wpis), a YouTube 20,1% przy 27,1% (9,9 na wpis). Portale, z 9,0% objętości i 2,6% interakcji (3,8 na wpis), pozostają warstwą podawczą.

Osobno warto odnotować kanały najmniejsze, ujęte w kategorii „Inne”: 629 wzmianek daje 2,8% interakcji, czyli 64,6 na wpis — najwyższą gęstość w całym zestawieniu. Składa się na nią przede wszystkim Instagram, gdzie 115 wzmianek dało 38,7 tys. interakcji. Anomalia powtarza się drugą edycję z rzędu i wynika z tego, że w próbie znajdują się pojedyncze materiały dużych kont, a nie komentarze pod nimi.

2. Osie narracji i udział tematów

Czternaście osi narracji w taksonomii ciągłej: rdzeń tematyczny każdej przeniesiony z poprzedniego tygodnia bez zmian, bez nazw miejscowości i bez opisów pojedynczych zdarzeń. Dzięki temu porównywalne są same udziały, a nie tylko rangi.

Każdy pasek to udział wzmianek w danej osi. UWAGA — jedna wzmianka może należeć do kilku osi, dlatego wartości nie sumują się do 100% (średnio 2,2 osi na wzmiankę).

Pięć osi o największym udziale

Czołówka przesunęła się ku tematom zewnętrznym. Wojna i Rosja obejmuje 51,7% wzmianek — ponad połowę zbioru i najwięcej w całej serii — spór Nawrocki–Tusk 27,8%, Zełenski, korupcja i dyplomacja 24,6%, polityka krajowa 24,1%, a socjal i świadczenia z ZUS 10,9%. Ta ostatnia jest jedyną w czołówce, która dotyczy bezpośrednio obecności Ukraińców w Polsce — i to ona w tej edycji najmocniej spadła.

Zmiany wobec poprzedniego tygodnia

Cztery osie wyraźnie rosły. Wojna i Rosja zyskała 13,0 pp. — zdecydowanie najwięcej w zestawieniu — co odpowiada ostrzeżeniu premiera o rosyjskich planach uderzeń na państwa

wspierające Ukrainę, uszkodzeniu lokomotywy pociągu przy granicy i ukraińskim atakom na rafinerie pod Moskwą. Spór Nawrocki–Tusk zyskał 6,3 pp., NATO i UE 3,4 pp., a praca i gospodarka 2,9 pp.

Trzy osie wyraźnie spadły. Socjal i świadczenia z ZUS straciły 4,5 pp. mimo że kampania emerytalna trwała dalej — temat nie zanikł, lecz został przykryty przez wątek bezpieczeństwa. Język i obecność publiczna: 3,4 pp. Zaostrzanie polityki azylowej w Europie: 2,4 pp.

Pozostałe osie utrzymały się w granicach dwóch punktów: Zełenski, korupcja i dyplomacja (26,3% → 24,6%), polityka krajowa (24,0% → 24,1%), antagonizm etniczny (6,5% → 6,2%), Wołyń i pamięć historyczna (6,6% → 5,4%), wyjazdy i granice (3,6% → 2,8%), wdzięczność i koszt pomocy (4,6% → 2,8%), przemoc wobec Ukraińców i reakcja państwa (3,0% → 2,4%).

Osie wycofane

Dwie osie spadły poniżej progu dwóch procent i zostały wycofane. „Sto prokuratorów” i ściganie mowy nienawiści: 3,5% tydzień wcześniej, 1,3% teraz. Przystępczość z udziałem Ukraińców: 3,6% tydzień wcześniej, 0,8% teraz. W obu wypadkach sprawdziliśmy, czy spadek nie wynika z wygasłych odniesień do jednego zdarzenia — rdzenie tematyczne dają odpowiednio 1,2% i 0,7%, więc ubytek jest rzeczywisty.

Przy osi przestępczej należy się czytelnikowi zastrzeżenie. Jej ubiegłotygodniowa wartość opierała się częściowo na opisach czynów z konkretnych zdarzeń, które w tym tygodniu się nie powtórzyły, dlatego różnicy między tymi dwoma pomiarami nie należy czytać jako miary zmiany zainteresowania tematem — część ubytku jest definicyjna. Sam wątek kryminalny jest w tym tygodniu obecny — nagranie o napaści na 79-lletnią Polkę zebrało 4 921 interakcji, a materiał o nietrzeźwej kierującej z Ostródy 3 636 — ale nie tworzy już osobnej osi.

Nowych osi nie dodano. Sprawdzono dwie kandydatury. Pierwsza to reakcja wstydu i odcięcia się od agresji wobec Ukraińców — klaster o dużej sile (25 tys. interakcji w jednym dniu), ale wąsko zdefiniowany obejmuje 0,2% zbioru, a szerzej ujmowany wchłania wstyd adresowany zupełnie gdzie indziej. Druga to asymetria uroczystości we Lwowie i w Warszawie — 1,1%, poniżej progu. Obie omawiamy w rozdziale narracji.

3. Mapa sentymentu

Wydźwięk wypowiedzi wobec Ukrainy osiągnął 26,41% treści negatywnych. Poprzednia edycja dała 31,50%. Różnica 5,09 pp. przy błędzie różnicy 1,63 pp. odpowiada 3,1 odchylenia standardowego, jest więc rozstrzygalna. Pasma ufności 95% wynosi 24,2–28,6%.

To pierwszy mierzalny ruch wskaźnika po trzech edycjach bez zmiany. Seria czterech ostatnich pomiarów to 31,0%, 32,0%, 31,5% i 26,4% — trzy wartości w paśmie jednego punktu, a potem

wyraźny spadek. Pasma ufności obu edycji nie zachodzą na siebie: 24,2–28,6% wobec 29,1–33,9%.

Rozkład dzienny jest płaski: od 25,4% w poniedziałek do 27,5% w czwartek, przy rozpiętości 2,10 pp. wobec 3,52 pp. tydzień wcześniej. Kierunek jest odwrotny niż poprzednio: najniższy wydzźwięk mają dwa pierwsze dni tygodnia, czyli te o największej objętości. Poniedziałkowe nagranie ze Świebodzic ściągnęło ogromną liczbę wypowiedzi potępiających napastnika, a te — zgodnie z regułą audytu — nie są wypowiedziami wrogimi wobec Ukraińców.

Udział treści wprost pozytywnych wyniósł 0,64%, warstwa „studząca” — obrona Ukraińców bez otwartej deklaracji poparcia — 5,43 pp. Obie kategorie dają łącznie 6,1% wypowiedzi wobec 5,1% tydzień wcześniej. Sam udział deklaracji otwartych nie drgnął (0,64% w obu edycjach) — przyrosła wyłącznie warstwa pośrednia.

Wydzźwięk per kanał

Kanał	Liczba wzmianek	% negatyw	% pozytyw	Interakcje
Facebook	48 520	27,5%	0,53%	389 167
YouTube	29 989	22,9%	0,29%	296 531
X (Twitter)	16 210	47,7%	1,58%	521 174
Portale	9 909	6,8%	0,88%	37 572
TikTok	5 376	8,1%	0,01%	189 436
Inne	629	28,2%	2,95%	40 600

Ta tabela zawiera najważniejsze ustalenie edycji. Spadek wskaźnika ogólnego nie rozłożył się równomiernie — przeciwnie, kanały rozeszły się w przeciwnych kierunkach. Facebook spadł z 33,2% do 27,5%, YouTube z 32,6% do 22,9%, portale z 16,7% do 6,8%, a TikTok z 17,0% do 8,1%. X w tym samym czasie wzrósł z 40,7% do 47,7% — to najwyższy wynik tego kanału od zmiany metody pomiaru pod koniec sierpnia i jedyny wzrost w zestawieniu.

Znaczenie tej rozbieżności jest większe, niż sugerują udziały objętościowe. X odpowiada za 14,7% wzmianek, ale za 35,4% wszystkich interakcji — więcej niż Facebook, mimo trzykrotnie mniejszej liczby wypowiedzi. Kanał, w którym wrogość rośnie, jest zarazem kanałem o największej sile rażenia. Opis „wydzźwięk się poprawił” jest więc prawdziwy dla większości użytkowników i nieprawdziwy dla warstwy, która kształtuje debatę.

X ma też wysoki udział treści wprost pozytywnych — 1,58%, trzykrotnie więcej niż Facebook; wyprzedza go tylko marginalna kategoria „Inne” (2,95% przy 629 wzmiankach). Kanał jest zatem nie tyle jednostronnie wrogi, ile najsilniej spolaryzowany: skupia jednocześnie najwięcej wypowiedzi wrogich i najwięcej deklaracji poparcia. Portale (6,8%) i TikTok (8,1%) tworzą warstwę chłodzącą wskaźnik ogólny przy 13,8% łącznej objętości.

Wydźwięk w osiach narracji

Oś narracji	Wzmianki	Udział	% negatyw	Kierunek
Wojna / front / Rosja	57 159	51,7%	25,1%	anty-Rosja
Nawrocki / Tusk / spór o politykę wschodnią	30 739	27,8%	26,1%	polaryzacja
Zelenski / korupcja / dyplomacja	27 259	24,6%	26,4%	nieufność
Polityka krajowa / partie	26 643	24,1%	25,3%	polaryzacja
Socjal / ZUS / świadczenia dla Ukraińców	12 041	10,9%	24,7%	anty-Ukraina
Praca, gospodarka i rynek	8 902	8,0%	25,2%	spór o koszt
NATO / UE / akcesja	8 272	7,5%	22,6%	anty-akcesja
Antagonizm pol.-ukr. (banderowcy)	6 902	6,2%	52,7%	anty-Ukraina
Wołyń / UPA / pamięć historyczna	5 987	5,4%	31,4%	anty-Ukraina
Język, symbole i obecność publiczna	3 513	3,2%	26,8%	polaryzacja
Zaostrzanie polityki azylowej w Europie	3 469	3,1%	23,1%	aprobata ograniczeń
Wyjazdy, granice i kontrola migracji	3 103	2,8%	28,4%	anty-Ukraina
Wdzięczność, koszt pomocy i „dwa słowa”	3 092	2,8%	25,4%	spór o koszt
Przemoc wobec Ukraińców i reakcja państwa	2 682	2,4%	22,0%	obrona / polaryzacja

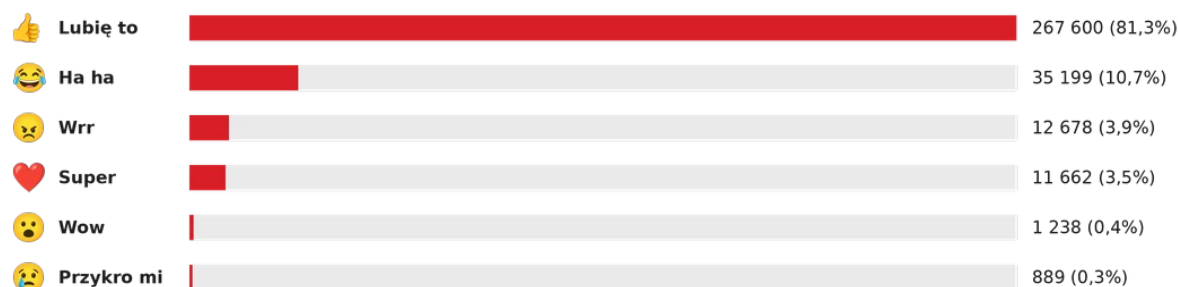
Tabela uporządkowana jest według udziału, nie według wskaźnika. Trzynastu z czternastu osi ma wydźwięk w paśmie 22,0–31,4%, a więc w granicach około pięciu punktów od wskaźnika ogólnego (26,4%). Zgodnie z rozdzielczością pomiaru różnic rzędu dwóch czy trzech punktów między tymi osiami nie da się interpretować — tematyka niemal nie różnicuje wydźwięku.

Jedynе wyraźne odchylenie to antagonizm etniczny: 52,7%, czyli dwukrotnie powyżej wskaźnika ogólnego. Oś ta obejmuje 6,2% zbioru — udział niemal niezmienny wobec poprzedniej edycji (6,5%). Rdzeń słownictwa antagonistycznego utrzymuje więc i objętość, i ładunek, podczas gdy wokół niego wydźwięk się poprawił. To ta sama obserwacja co przy kanałach, tylko widziana od strony tematu.

Warto też odnotować, że oś największa — wojna i Rosja, 51,7% zbioru — ma wydźwięk 25,1%, poniżej średniej. Rozrost tej osi o 13 pp. jest więc sam w sobie czynnikiem obniżającym wskaźnik ogólny: im większa część rozmowy dotyczy zagrożenia rosyjskiego, tym mniejsza dotyczy obecności Ukraińców w Polsce. Oś socjalna, która tego dotyczy wprost, ma 24,7% — również poniżej średniej.

4. Mapa emocji

Suma reakcji facebookowych wyniosła 329 266 — spadek o 23% wobec poprzedniego tygodnia, zbliżony do spadku interakcji (24%) i głębszy niż spadek objętości (14%). Rozkład wewnątrz tej sumy zmienił się jednak mocniej niż sama suma: gniew spadł o połowę, żałoba o cztery piąte, a sympatia jako jedyna kategoria wzrosła.

Trzy najważniejsze zmiany w mapie emocji

Gniew opada o połowę i przestaje się skupiać. Udział reakcji „angry” spadł z 6,04% do 3,85%, a w liczbach dziennych o 51%. Zmieniła się też struktura: tydzień wcześniej jeden wpis o strzelaninie zebrał 5 266 reakcji tego typu, teraz największe pojedyncze skupienie to 1 300 — wpis Konfederacji o 8,4 mld zł przekazów z Polski na Ukrainę, czyli 10% tygodniowej puli gniewu. Gniew jest więc nie tylko słabszy, ale i bardziej rozproszony.

Sympatia dochodzi do poziomu gniewu. Reakcje „love” wzrosły z 2,61% do 3,54% udziału i są jedyną kategorią z dodatnią dynamiką (+5% w liczbach dziennych). Stosunek sympatii do gniewu podniósł się z 0,43 do 0,92 — po raz pierwszy w tej serii obie emocje są niemal równe. Wzrost jest rozproszony: najsilniejsza pojedyncza treść zebrała 903 reakcje „love”, czyli niespełna 8% puli, a w czołówce sympatii są zarówno wpisy o ukraińskich uderzeniach na rafinerie, jak i wypowiedź premiera o szczuciu na Ukraińców.

Żałoba praktycznie znika. Reakcje „sad” spadły o 81% w liczbach dziennych, a ich udział z 1,12% do 0,27% — najniżej w serii. Tydzień wcześniej żałobę wprowadził jeden wątek o dużej sile; teraz największe skupienia smutku są drobne i historyczne: 44 reakcje pod materiałem o polskich jeńcach Stalina, 23 pod notą o rodzinie zamordowanej przez OUN we wrześniu 1939 r. Bieżąca rozmowa o Ukrainie przestała wywoływać żałobę.

Anatomia emocjonalna tygodnia

Poniedziałek i wtorek przejmują tydzień: dają łącznie 15 929 reakcji „haha”, czyli 45% tygodniowej puli drwiny. Gniew rozkłada się równiej — najmocniejsze są poniedziałek (21%) i środa (20%). Poniedziałek zawdzięcza swoją pozycję nagraniu ze Świebodzic, wtorek — wywiadowi z ukraińskim siatkarzem, który zaprzeczył, by spotkał się w Polsce z wrogością (zob. rozdział 6).

Układ całości różni się od poprzedniej edycji. Wtedy drwina i gniew rosły razem, a aprobata i smutek opadały razem. Teraz gniew, żałoba i drwina spadają jednocześnie, a sympatia rośnie — przy jednoczesnym spadku wskaźnika wydźwięku. Wszystkie miary emocjonalne wskazują w tę samą stronę, co odróżnia ten tydzień od kilku poprzednich, w których sygnały się rozchodziły.

Drwina pozostaje przy tym najsilniejszą reakcją po aprobacie i jest blisko trzykrotnie częstsza niż gniew (2,78 wobec 1,86 tydzień wcześniej) — spadał wolniej niż złość.

5. Mapa wpływu

Piętnaście kont generujących najwyższe sumy interakcji w okresie — wszystkie wielkości pochodzą z agregacji per konto, nie z pojedynczych wpisów. Czołówkę otwiera Goniec.pl - wiadomości z 58 468 interakcjami na dwóch wzmiankach. Co najmniej dziesięć wzmianek opublikowały w tym tygodniu cztery konta, a dwa poprzestały na jednej. Łącznie piętnaście kont odpowiada za 286 978 interakcji, czyli blisko jedną piątą zaangażowania całego tygodnia.

Top 15 najbardziej angażujących kont w okresie

#	Autor / konto	Kanał	Interakcje	Wzmianki	Charakter narracji
1	Goniec.pl - wiadomości	TikTok	58 468	2	nagranie ataku na Ukraińca, redakcyjny
2	Konfederacja	Facebook i in.	27 139	12	kampania o emerytury z ZUS, anty-Ukraina
3	Leszek Miller	X (Twitter) i in.	26 745	8	Wołyń i ośrodek Azowa, anty-Ukraina
4	Ewa Zajączkowska-Hernik	X (Twitter)	23 327	3	dopłaty do emerytur, anty-Ukraina
5	polsatnews.pl	YouTube i in.	20 324	14	pobicie w Ostrawie i ceny paliw, redakcyjny
6	Agenda 2030	X (Twitter)	17 719	10	rewizja przyczyn wojny, anty-Ukraina
7	Janusz Korwin-Mikke	X (Twitter) i in.	17 067	6	asymetria marszów, anty-Ukraina
8	Onet Wiadomości	Facebook i in.	14 012	81	wypowiedź Putina i uderzenia, redakcyjny
9	Jarosław Wolski	X (Twitter)	13 432	2	ostrzeżenie premiera, redakcyjny
10	Janusz Kowalski	TikTok i in.	13 370	9	„800+ dla Polaków”, anty-Ukraina
11	Ewa Zajączkowska	Facebook	11 645	1	orędzie von der Leyen, anty-Ukraina
12	Kanał Zero	Instagram i in.	11 593	3	afera korupcyjna i uderzenia, redakcyjny
13	Kancelaria Premiera	X (Twitter) i in.	11 460	7	komunikat o spotkaniu z Zełenskim, redakcyjny
14	Bądź Na Bieżąco	YouTube	10 504	2	agregator tematów, nieufność

#	Autor / konto	Kanał	Interakcje	Wzmianki	Charakter narracji
15	Radosław Sikorski	X (Twitter)	10 173	1	ironiczna obrona oporu Ukrainy, pro-Ukraina

Bilans wpływu — warstwa obrony niemal znika

Osiem z piętnastu kont reprezentuje narrację wrogą lub nieufną wobec Ukrainy, sześć — redakcyjną, a stronę ukraińską lub jej obronę reprezentuje jedno: Radosław Sikorski (10 173). Tydzień wcześniej bilans wynosił siedem, pięć i dwa; dwa tygodnie wcześniej — dziesięć i dwa konta redakcyjne. Warstwa redakcyjna utrzymała się więc na przyzwoitym poziomie, ale strona obrony skurczyła się do jednego konta.

Tym jedynym kontem jest Radosław Sikorski, a treścią, która dała mu miejsce w zestawieniu, jest jedno zdanie ironiczne: „Rosja tylko próbuje podbić Ukrainę a zły Zelensky beczelnie stawia opór”. Obrona weszła do czołówki nie przez sprostowanie ani przez deklarację poparcia, lecz przez wyśmianie narracji przeciwnej. To istotna różnica wobec poprzednich edycji, w których stronę obrony reprezentowały konta prostujące fałszywe doniesienia.

Proporcja zasięgu pogorszyła się wyraźnie. Osiem kont wrogich daje łącznie 147 516 interakcji, jedno prosolidarnościowe — 10 173, a więc ponad 14-krotnie mniej. Tydzień wcześniej stosunek wynosił nieco ponad cztery do jednego. Poprawa wskaźnika ogólnego i załamanie proporcji w czołówce zasięgu to dwa odrębne zjawiska — w tej edycji wystąpiły jednocześnie i wskazują w przeciwne strony.

Lider zestawienia: treść o polskim sprawcy

Konto Gońca osiągnęło 58 468 interakcji na dwóch wzmiankach — to blisko 4% zaangażowania całego tygodnia i ponad dwukrotnie więcej niż drugie konto w zestawieniu. Niemal cały ten wynik pochodzi z jednego nagrania, na którym Polak atakuje obywatela Ukrainy. Mamy zatem sytuację, w której najsilniejsza treść tygodnia jest dokumentacją polskiej agresji, a konto, które ją opublikowało, ma charakter tabloidowy, nie prosolidarnościowy.

Ten układ wyjaśnia zarazem, dlaczego wskaźnik wydzźwięku spadł, a proporcje w mapie wpływu się pogorszyły. Nagranie ściągnęło dziesiątki tysięcy wypowiedzi potępiających napastnika — które w audycie są neutralne albo broniące — ale nie stworzyło żadnego trwałego kanału obrony. Po jednym dniu efekt wygasł, a w czołówce pozostały konta prowadzące kampanie.

Struktura obecności

Konta strumieniowe, o co najmniej dziesięciu wzmiankach: Onet Wiadomości 81, polsatnews.pl 14, Konfederacja 12, Agenda 2030 10. Konta obecne pojedynczym wpisem: Ewa Zajączkowska (11 645) i Radosław Sikorski (10 173). Rozkład kanału dominującego to: siedem na X, trzy na Facebooku, dwa na TikToku, dwa na YouTube, jedno na Instagramie. Wobec poprzedniej edycji X rośnie z pięciu kont do siedmiu, a YouTube spada z pięciu do dwóch, przy niezmiętej trójce na Facebooku. Zgadza się to z tym, co pokazała mapa sentymentu: ciężar debaty przeniósł się do kanału najbardziej spolaryzowanego.

6. Kluczowe narracje okresu

Narracja 1: Świebodzice — najsilniejsza treść tygodnia pokazuje polskiego sprawcę

Na parkingu przed marketem w Świebodzicach na Dolnym Śląsku mężczyzna obraził obywatela Ukrainy, groził mu pobiciem, krzyczał „Banderowcy jesteście!” i zerwał tablicę rejestracyjną z jego samochodu. Nagranie opublikował Goniec: 57 915 interakcji, ponad czterokrotnie więcej niż druga treść w zestawieniu. tvp.info opisało zdarzenie jako „kolejny atak na tle narodowościowym”, Wrocławski Reporter zebrał 1 142 interakcje przy 212 reakcjach „haha” i 168 „angry”.

Warto zestawić to z poprzednią edycją. Tydzień wcześniej czołówkę kryminalną zajmowały zdarzenia, w których sprawcami byli obywatele Ukrainy — strzelanina z broni gazowej, nóż przyłożony do szyi nastolatka. W tym tygodniu najmocniejsza treść pokazuje sytuację odwrotną, a wątek kryminalny z udziałem Ukraińców spadł poniżej progu osi. Materiał o napaści na 79-letnią Polkę zebrał 4 921 interakcji, a relacja o nietrzeźwej kierującej z Ostródy 3 636 — to wielkości o rząd mniejsze.

Nie należy z tego wyciągać wniosku o zmianie proporcji zdarzeń. Jedno nagranie nie opisuje tygodnia w Polsce; opisuje to, co w tym tygodniu obejrzano. Istotne jest natomiast, że mechanizm dystrybucji, który zwykle wynosi treści o ukraińskich sprawcach, zadziałał tym razem w drugą stronę — i że zadziałał przez konto tabloidowe, nie przez żadne konto zaangażowane po stronie ukraińskiej.

Narracja 2: Wstyd jako reakcja — największy klaster nieobjęty żadną osią

Pod nagraniem ze Świebodzic powstał największy w tej edycji zbiór wypowiedzi odcinających się od agresji wobec Ukraińców. „Wstyd za niego” — 9 678 interakcji. „Powód do wstydu dla tego kraju” — 3 388. „Wstyd...” — 3 300. „Przepraszam za mojego rodaka” — 2 625. „Imagine że są ludzie którzy popierają takie zachowanie” — 4 088. Osobno, poza tym wątkiem, wpis Ślązaka pracującego w całej Europie: „Nigdzie mnie nie spotkała taka nienawiść, jaką spotyka Ukraińców w Polsce. Bardzo mi przykro... Przepraszam Was...” — 4 390.

Sprawdziliśmy, czy klaster nadaje się na osobną oś narracji. Wąsko zdefiniowany — wstyd i przeprosiny kierowane wprost pod adresem zachowania rodaka — obejmuje 0,2% zbioru przy 25 tys. interakcji. Zdefiniowany szerzej sięga 2,2%, ale wchłania wtedy wstyd adresowany zupełnie gdzie indziej: pod adresem rządu, stacji telewizyjnej albo polityka zagranicznego. Pozostaje więc zdarzeniem o dużej sile, a nie tematem — tak samo jak Raszyn i sprawa Heisiga w poprzedniej edycji.

To rozróżnienie ma znaczenie praktyczne. Reakcja wstydu jest w polskiej rozmowie o Ukrainie zjawiskiem nawracającym, ale nie ciągłym: pojawia się w reakcji na konkretny akt agresji, osiąga bardzo wysokie zaangażowanie w ciągu jednej doby i wygasa. Nie buduje przy tym żadnej trwałej struktury — żadne konto, które ją wyrażało, nie weszło do piętnastki najbardziej angażujących.

Narracja 3: Kampania ZUS-owa wchodzi w fazę legislacyjną

Wątek emerytur z ZUS dla obywateli Ukrainy, który tydzień wcześniej był serią interwencji, przeszedł w etap ustawowy. Konfederacja złożyła projekt wycofujący dopłaty wyrównawcze do

emerytur minimalnych dla cudzoziemców. Równolegle wątek rozszerzono: Ewa Zajączkowska-Hernik wskazała, że analogiczne umowy obejmują obywateli kilkunastu innych państw, a niedługo obejmą także Indie i Brazylię (5 482 i 3 801 interakcji). Janusz Kowalski poprowadził osobny przekaz hasłowy: „800+ DLA POLAKÓW, NIE UKRAIŃCÓW” (9 454).

Najwięcej gniewu w całym tygodniu zebrał wpis Konfederacji o 8,4 mld zł przekazów, które w ciągu roku wypłynęły z Polski na Ukrainę — 1 300 reakcji „angry”. Magdalena Niewiadoma sformułowała tezę przewodnią kampanii: „System emerytalny w Polsce nagradza Ukraińców, a karze ciężko pracujących Polaków” (6 513 i 2 274 na dwóch kanałach).

Mimo to oś socjalna spadła z 15,4% do 10,9% zbioru. Temat nie wygasł — został przykryty przez wątek bezpieczeństwa, który urósł o 13 punktów. Warto to odnotować, bo pokazuje, jak szybko rozmowa o obecności Ukraińców w Polsce ustępuje miejsca rozmowie o wojnie, gdy pojawia się bodziec zewnętrzny.

Narracja 4: Sprostowanie jako przedmiot drwiny

To najbardziej niepokojąca obserwacja tej edycji. Wątek emerytalny doczekał się weryfikacji faktograficznej z kilku stron, a reakcja na nią była konsekwentna. Materiał Money.pl zebrał 2 911 reakcji „haha” przy 3 126 „like” — szyderstwo niemal dorównało aprobacie. Sprawdzamto.pl: 1 032 „haha” i 640 „angry” przy 2 657 „like”. Wirtualna Polska: 632 „haha” przy 326 „like”, a więc z przewagą szyderstwa.

Treść samych sprostowań nie była przy tym kwestionowana merytorycznie. W komentarzach pojawiały się konkretne dane — że dopłatę do emerytury minimalnej pobiera około półtora tysiąca obywateli Ukrainy, że umowa o zabezpieczeniu społecznym z 2012 roku działa w obie strony, że ZUS płaci wyłącznie za okresy przepracowane w Polsce — i osiągały one wysokie zaangażowanie (1 567 i 747 interakcji pod dwoma wariantami tego samego wyjaśnienia). Sprostowanie dociera więc, ale nie zamyka sprawy.

Dla planowania komunikacji wnioszek jest nieoczywisty: weryfikacja faktograficzna w tym wątku nie pełni funkcji rozstrzygającej, lecz staje się kolejnym przedmiotem sporu. Osobno warto odnotować jedyne sprostowanie, które w tej edycji nie spotkało się z drwiną — analizę Demagoga wykazującą, że zdjęcie graffiti z Zełenskim przy ul. Brzozowej w Warszawie było obrazem przerobionym, elementem rosyjskiej operacji dezinformacyjnej (5 582 i 2 198 interakcji). Różnica polega na tym, że sprostowało ono zdarzenie, a nie interes.

Narracja 5: Drwina celuje w zaprzeczenie wrogości

Mechanizm opisany w poprzedniej edycji powtórzył się co do wzoru. Tydzień wcześniej przedmiotem szyderstwa stała się wypowiedź Iryny Wereszczuk o sytuacji Ukraińców w Polsce. Teraz — wywiad z Jurijem Semeniukiem, ukraińskim siatkarzem grającym w polskiej lidze, który powiedział: „Nikt w Polsce nie powiedział mi prosto w twarz np., że mnie nienawidzi, bo jestem Ukraińcem”. Materiał Sport.pl zebrał 3 545 reakcji „haha” przy 710 „like” — pięciokrotna przewaga szyderstwa nad aprobatą.

Wzór jest w obu wypadkach ten sam: wypowiedź Ukraińca, która zaprzecza istnieniu wrogości albo ją łagodzi, spotyka się z drwiną silniejszą niż same treści wrogie. Drugim celem szyderstwa

pozostają wypowiedzi prezydenta Ukrainy: relacja TVN24 o dwukrotnej próbie zaatakowania jego samolotu dronami zebrała 2 098 „haha” przy 617 „like”.

To ma bezpośrednie znaczenie komunikacyjne. Przekaz oparty na zaprzeczeniu — „nie ma wrogości”, „to nieprawda, że nas nie lubicie” — działa w tym środowisku odwrotnie do zamierzenia: uruchamia szyderstwo zamiast uspokoić. Wydźwięk ogólny spadł o pięć punktów, ale ten konkretny mechanizm nie osłabł.

Narracja 6: Asymetria uroczystości — Lwów i Warszawa

Wątek nieobecny w poprzednich edycjach, w tej ułożony wokół jednego zestawienia: Ukraińcy organizują w Polsce obchody swojego święta niepodległości pod patronatem ministerstw i prezydentów miast, podczas gdy polski marsz niepodległości we Lwowie jest traktowany jako prowokacja. Janusz Korwin-Mikke postawił to dwukrotnie (6 572 i 4 942 interakcje), Tomasz Maciejczuk raz (4 565), Janusz Kowalski (2 035) i Włodzimierz Skalik (1 864) w tej samej ramie.

Wątek nie jest jednostronny. Adam Czarnecki, z tej samej strony sporu, napisał: „Organizowanie Marszu Niepodległości we Lwowie to czysta głupota, która nie przyniesie nam absolutnie żadnych korzyści” (860). Rafał Otoka-Frąckiewicz zwrócił uwagę, że Ukraińcy mieszkający w polskich miastach „nie potrzebują prowokacji” (2 253).

Wątek zmierzylśmy pod kątem osobnej osi — 1,1% zbioru, poniżej progu. Odnotowujemy go, bo jest to konstrukcja retoryczna o dużej trwałości: nie opiera się na zdarzeniu kryminalnym ani na wydatku budżetowym, lecz na porównaniu uprawnień. Takie ramy nie wygasają wraz ze zdarzeniem i mogą wracać w kolejnych tygodniach, zwłaszcza w okolicach 11 listopada.

Poza ramą: sprostowanie sprzed tygodnia i farma treści

Dwa ustalenia porządkowe. Pierwsze dotyczy wątku opisanego w poprzednim raporcie. Kuba Heisig, rowerzysta zbierający na leczenie chorej partnerki, został pobity w Ostrawie przez trzech mężczyzn, którzy żółto-niebieskie barwy Górnego Śląska wzięli za ukraińskie (polsatnews.pl, 7 835 interakcji). W poprzedniej edycji opisaliśmy to zdarzenie jako hejt wobec Ślązaka. Pełny obraz jest inny: przemoc była wymierzona w domniemanego Ukraińca, a pomyłka co do narodowości jest w tej sprawie okolicznością, nie istotą.

Drugie dotyczy mechaniki dystrybucji. Ten sam nagłówek — „Ukraińcy z własnymi posłami w polskim Sejmie?!” — opublikowało równolegle sześć różnych kont na Facebooku (Daily Chronicle, CafeX Polska 24, Vera Głos, Viral Universe, CafeX Red Wiadomości, CafeX Morning Wiadomości), zbierając łącznie 1 169 reakcji „angry” przy zaledwie 171 „like”. Część tych kont odsyła do jednej domeny, występującej pod dwiema nazwami; w całym tygodniu odsyła do niej 39 wzmianek o łącznym zasięgu 5 368 interakcji, w tym materiał „72% Polaków domaga się jasnego stanowiska w sprawie Ukrainy” (4 099).

Odnotowujemy to jako obserwację metodologiczną, nie jako ustalenie o skali zjawiska. Wolumen takich treści jest w monitorowanej próbkę marginalny i nie wpływa na żaden ze wskaźników raportu. Warto jednak wiedzieć, że część najbardziej gniewnych nagłówków tygodnia nie pochodzi od kont o własnej publiczności, lecz z jednego źródła powielanego równolegle.

7. Porównanie okres do okresu

Zestawienie obejmuje tydzień 07–13.09 i tydzień bieżący. Wartości dzienne podajemy jako średnią na dobę, żeby oba okresy były porównywalne mimo różnej objętości.

Wskaźnik	07–13.09	14–20.09	Zmiana
Liczba wzmianek (dziennie)	18 429	15 805	–14%
Liczba interakcji (dziennie)	278 310	210 640	–24%
Reakcje FB łącznie (dziennie)	60 924	47 038	–23%
Reakcje „haha” (dziennie)	6 863	5 028	–27%
Reakcje „angry” (dziennie)	3 678	1 811	–51%
Reakcje „love” (dziennie)	1 592	1 666	+5%
Reakcje „sad” (dziennie)	683	127	–81%
Udział wydźwięku negatyw.	31,50%	26,41%	–5,09 pp.
Udział treści pozytywnych	0,64%	0,64%	0,00 pp.
Warstwa studząca	4,47 pp.	5,43 pp.	+0,96 pp.
Udział „haha” w reakcjach	11,26%	10,69%	–0,57 pp.
Udział „angry” w reakcjach	6,04%	3,85%	–2,19 pp.
Rozpiętość dzienna negatywu	3,52 pp.	2,10 pp.	–1,42 pp.

Kierunek jest jednolity: wszystkie miary objętości i większość miar emocjonalnych spadły, a jedyny wzrost odnotowały reakcje „love” (+5%) i warstwa studząca (+0,96 pp.). Udział treści wprost pozytywnych nie zmienił się wcale — 0,64% w obu edycjach.

Dwie pozycje wymagają komentarza. Spadek reakcji „sad” o 81% wygląda dramatycznie, ale dotyczy kategorii o małej liczebności, która w poprzedniej edycji została jednorazowo podbita przez jeden wątek. Spadek rozpiętości dziennej negatywu z 3,52 do 2,10 pp. oznacza natomiast, że tydzień był bardziej jednorodny — żaden dzień nie odstawał wydźwiękiem od pozostałych.

Poza tabelą warto zestawić jeszcze dwie wielkości, które w tej edycji rozeszły się najmocniej. Leksykalna projekcja wrogości — automatyczny, niezależny od oceny pomiar udziału wypowiedzi zawierających słownictwo wrogie — spadła nieznacznie, z 6,44% do 6,20%. Wskaźnik audytowy spadł w tym czasie o pięć punktów. Ubytek dotyczył więc głównie wypowiedzi wrogich pozbawionych wyraźnych markerów słownikowych; tych rozpoznawalnych po samym słownictwie ubyło znacznie mniej. Zgadza się to z obrazem z tabeli osi, gdzie rdzeń antagonistyczny utrzymał i objętość, i ładunek.

8. Wnioski i implikacje komunikacyjne

Wniosek 1: spadek jest realny, ale nierównomierny

Po trzech edycjach bez ruchu wskaźnik spadł o 5,09 pp. — różnicę przekraczającą trzykrotnie błąd pomiaru. Nie jest to jednak spadek ogólny. Wydźwięk poprawił się we wszystkich kanałach masowych, a pogorszył się na X, który odpowiada za ponad jedną trzecią zaangażowania. To samo widać w osiach: trzynastie z czternastu mieści się blisko wskaźnika ogólnego, a rdzeń antagonistyczny utrzymuje 52,7% przy niemal niezmiennym udziale.

Właściwy opis brzmi więc: rozmowa o Ukrainie stała się mniej wroga w warstwie masowej, a nie zmieniła się w rdzeniu. Komunikat oparty na tezie „nastroje się poprawiają” byłby w tym tygodniu obroniony statystycznie i mylący praktycznie.

Wniosek 2: rozmowa odsunęła się od obecności Ukraińców w Polsce

Oś wojny i Rosji urosła o 13 pp. do 51,7% — ponad połowy zbioru — podczas gdy oś socjalna spadła o 4,5 pp., język i obecność publiczna o 3,4 pp., a azyl o 2,4 pp. Bodźcem było ostrzeżenie premiera o rosyjskich planach uderzeń na państwa wspierające Ukrainę oraz seria zdarzeń przy granicy.

Oba zjawiska są powiązane. Osie dotyczące zagrożenia zewnętrznego mają wydźwięk poniżej średniej (wojna 25,1%, NATO i UE 22,6%), więc ich rozrost sam obniża wskaźnik ogólny. Część poprawy odnotowanej w tym tygodniu jest zatem skutkiem przesunięcia tematu, a nie zmiany postaw — i odwróci się, gdy uwaga wróci do spraw krajowych.

Wniosek 3: sprostowanie przestało być narzędziem rozstrzygającym

W poprzedniej edycji sprostowanie fałszywej informacji było drugą najsilniejszą treścią tygodnia. W tej — sprostowania w wątku emerytalnym spotkały się z drwiną niemal równą aprobachie (Money.pl: 2 911 „haha” przy 3 126 „like”). Różnica nie polega na jakości materiałów, lecz na tym, czego dotyczą.

Sprostowanie zdarzenia — „tego graffiti nigdy nie było” — działa, bo jest rozstrzygalne. Sprostowanie w sporze o uprawnienia — „dopłatę pobiera półtora tysiąca osób, nie miliony” — nie zamyka sprawy, bo spór nie dotyczy liczby, tylko zasady. Planując komunikację, warto rozróżniać te dwa przypadki: w pierwszym fakt wystarcza, w drugim trzeba odnieść się do poczucia niesprawiedliwości, które fakt zostawia nietkniętym.

Wniosek 4: obrona zwięzła się do jednego konta

Strona prosolidarnościowa ma w czołówce jedno konto wobec dwóch tydzień wcześniej, a stosunek zasięgów pogorszył się z nieco ponad czterech do jednego do ponad czternastu do jednego. Co więcej, tym jednym kontem jest polityk, a treścią — ironia pod adresem narracji przeciwnej, nie sprostowanie ani deklaracja.

Jednocześnie tydzień pokazał, że potencjał reakcji obronnej jest duży: pod jednym nagraniem powstało kilkadziesiąt tysięcy interakcji pod wypowiedziami potępiającymi agresję. Ten potencjał

nie znalazł jednak żadnego nośnika — wygasł w ciągu doby i nie został przejęty przez żadne konto. To luka, a nie brak nastrojów.

Wniosek 5: rozliczenie obserwacji z poprzedniej edycji

Tydzień temu napisaliśmy, że trzy pomiary w paśmie jednego punktu przestają być zbiegiem okoliczności i stają się ustaleniem o serii. Czwarty pomiar temu przeczy: seria ruszyła, i to wyraźnie. Wniosek do zapamiętania jest taki, że stabilność trzech kolejnych pomiarów nie uprawnia do twierdzenia o stanie trwałym.

Trafna okazała się natomiast obserwacja o mechanizmie drwiny: przewidywaliśmy, że szyderstwo będzie celować w wypowiedzi strony ukraińskiej łagodzące obraz konfliktu — i powtórzyło się to co do wzoru, tym razem na wywiadzie z siatkarzem. Sprawdziło się też przypuszczenie, że wątek emerytalny będzie się rozszerzał — objął obywateli kilkunastu państw i wszedł do procesu legislacyjnego.

Wniosek 6: co monitorować w najbliższych tygodniach

Po pierwsze, czy spadek wskaźnika się utrzyma, gdy uwaga wróci do spraw krajowych. Poprawa bierze się po części z rozrostu osi o niskim wydźwięku, więc test przyjdzie w tygodniu bez silnego bodźca zewnętrznego.

Po drugie, wydźwięk na X. Jest to jedyny kanał z trendem wzrostowym i jednocześnie kanał o największej sile rażenia; rozejście się jego wskaźnika ze wskaźnikiem ogólnym warto śledzić osobno.

Po trzecie, losy projektu ustawy o dopłatach emerytalnych. Wątek ma teraz ścieżkę instytucjonalną, a każdy jej etap będzie generował nowy bodziec — niezależnie od tego, jak zakończy się głosowanie.

Po czwarte, ramy oparte na porównaniu uprawnień, takie jak asymetria uroczystości we Lwowie i w Warszawie. W odróżnieniu od wątków zdarzeniowych nie wygasają one same z siebie i mogą wrócić przy okazji listopadowych obchodów.

The Image of Ukraine and Ukrainians in Polish social media

Analytical report · 14–20 September 2026 · N = 110,633 mentions

Executive summary

The week of 14–20 September 2026 brings the first measurable fall in negative sentiment in four editions: from 31.50% to 26.41%. The difference of 5.09pp against an error of 1.63pp on the difference corresponds to 3.1 standard deviations and is therefore resolvable. After three measurements within a band of one point — 31.0%, 32.0% and 31.5% — the series has moved downwards.

The fall is not, however, even, and that is the most important finding of this edition. Sentiment improved in every mass channel — on Facebook from 33.2% to 27.5%, on YouTube from 32.6% to 22.9%, on the news portals from 16.7% to 6.8%, on TikTok from 17.0% to 8.1% — while on X it rose from 40.7% to 47.7%. Hostility has not so much weakened as condensed into a single channel which, with 14.7% of mentions, generates 35.4% of all interactions.

Volume fell by 14% to 110,633 mentions and interactions by 24% to 1.47m — engagement per mention declined from 15.1 to 13.3. A week earlier all three measures rose by exactly 23%; now they have diverged, because engagement is falling faster than the number of statements itself.

The strongest content of the week is a recording in which a Pole insults a Ukrainian citizen in a supermarket car park in Świebodzice, threatens to beat him and tears the registration plate off his car. The Goniec item gathered 57,915 interactions — more than four times as many as the second item in the ranking and close to 4% of the entire engagement of the week. A week earlier the crime headlines were taken by incidents in which the perpetrators were Ukrainians; now the strongest content shows a Polish perpetrator.

Beneath that recording arose the largest cluster of statements in this edition dissociating themselves from the aggression: “shame on him” (9,678 interactions), “a reason for this country to be ashamed” (3,388), “I apologise for my compatriot” (2,625). Separately, a post by a Silesian who travels around Europe for work: “Nowhere have I met hatred such as Ukrainians meet in Poland. I am sorry...” (4,390).

Emotions shifted markedly. The share of “angry” reactions fell from 6.04% to 3.85%, and “sad” from 1.12% to 0.27%. At the same time “love” rose from 2.61% to 3.54% and for the first time in this series came close to the level of anger — the ratio of sympathy to anger rose from 0.43 to 0.92. Derision remains the strongest reaction after approval (10.69%) and is now close to three times more frequent than anger.

The Konfederacja campaign over social-insurance pensions for Ukrainian citizens has entered a legislative phase: the parliamentary group has tabled a bill withdrawing the top-ups, and the thread has been extended to the citizens of a dozen or so other states. What is striking is what happened to the corrections. The Money.pl item gathered 2,911 “haha” reactions against 3,126 “like”, and sprawdzamto.pl — 1,032 “haha” and 640 “angry” against 2,657 “like”. A factual explanation does not so much close the matter as become the next object of ridicule.

In the map of influence the proportions have worsened. There are eight hostile accounts, six editorial ones and only one pro-solidarity — against seven, five and two a week earlier. The reach of the hostile side exceeds the pro-solidarity side more than fourteenfold (147,516 against 10,173 interactions). The improvement in the overall indicator and the worsening of the proportions at the top of the ranking are two separate phenomena which in this edition occurred at the same time.

Methodological note

The material covers 110,633 mentions from the period 14–20 September 2026, collected by the SentiOne system for a query targeted at Ukraine and Ukrainians in the Polish language. The material comes 100% from Polish-language sources and covers Facebook, YouTube, X, news portals, TikTok and smaller channels. Total number of interactions: 1,474,480. Mentions without text content make up 2.19% of the set and were classified on the basis of the structure of reactions and the character of the parent content.

The sentiment indicators were determined by our own analysis of the content of mentions in relation to the image of Ukraine in Poland, taking irony and sarcasm into account. The headline indicator was anchored in a manual audit of 1,373 mentions and transferred to the whole set by post-stratification; the sample was drawn in strata by channel, lexical zone and level of engagement. The standard deviation of the indicator is 1.11pp, the bootstrap check gives 1.02pp, and the 95% confidence band 24.2–28.6%. The resolution of the measurement is therefore about 3pp: smaller differences we treat as unresolved.

The audit was carried out in three blocks read in separate sessions, with the stability of the criterion checked after each of them. The three blocks gave 26.29%, 26.26% and 27.88% negative statements — the test of agreement shows no differences ($p = 0.82$). The proportion of statements in defence likewise remains consistent between blocks. Unlike in the previous edition, in which one of the three batches stood out, this time the measurement requires no caveat.

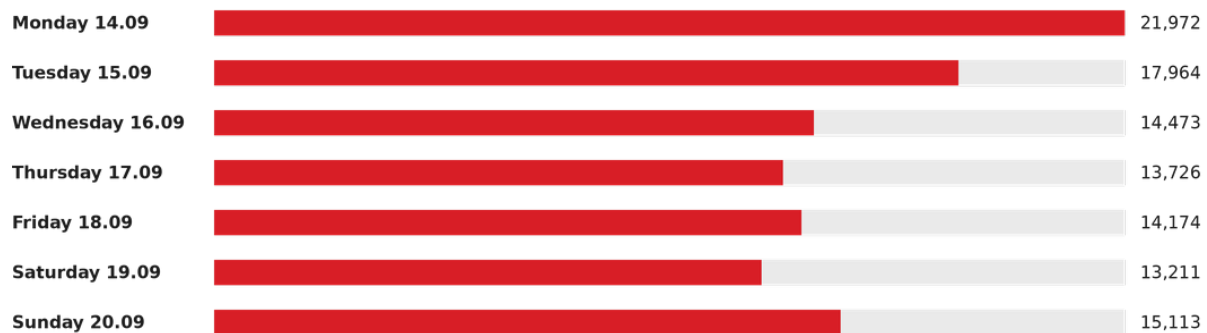
The comparison with the previous edition rests on the same construction of the measurement, with coverage by our own estimates of 98.8% and 99.0% of the set. The juxtaposition is therefore direct, and the difference of 5.09pp against an error of 1.63pp on the difference exceeds the threshold of resolvability.

The narrative axes form a continuous taxonomy: the thematic core of each axis is carried over from the previous week unchanged, new ones are added only for topics not covered by any existing axis, and axes below two per cent are retired. The definitions contain no place names and no descriptions of single incidents — we name the category of act or the phenomenon, which keeps the shares comparable between editions. In this edition two axes were retired and none

were added. A mention may belong to more than one axis, which is why the shares do not add up to 100%. All the indicators describe the distribution of statements in the monitored sample, not of public opinion.

1. Scale and dynamics

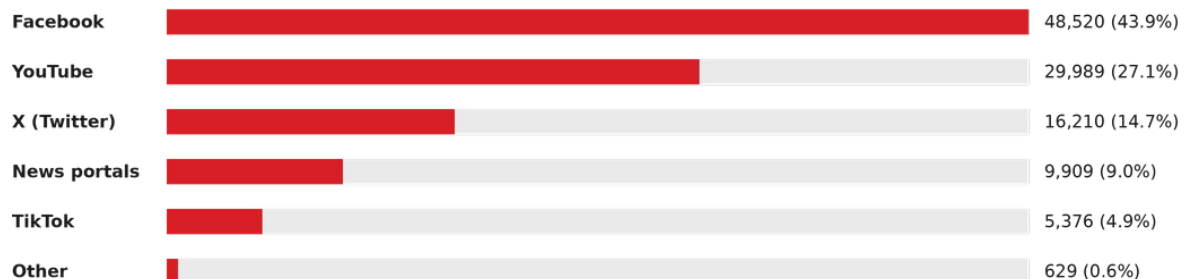
The week is tilted towards its beginning. Monday brings 22.0k mentions and 338k interactions — the peak of both measures — after which volume falls steeply over two days, to 14.5k on Wednesday, and holds at a flat level of 13–14k until Saturday, which is the weakest (13.2k). Sunday rebounds to 15.1k mentions but has the lowest interactions of the period (141k). The Monday peak is a single event: the recording from Świebodzice, which on its own accounts for close to one sixth of that day's interactions.

The fall in volume of 14% against the previous week places this week below both of the preceding editions (105k and 129k). Interactions fell more sharply — by 24% — which means that engagement per mention declined from 15.1 to 13.3. The difference between these two dynamics is itself information: the week had one very strong detonator, but it had no second one to sustain engagement over the following days.

Share of channels

Facebook remains the largest channel (43.9%, 48,520 mentions) but loses 2.9pp against the previous edition. YouTube held 27.1%, the news portals fell to 9.0%, while TikTok rose to 4.9% and X to 14.7% — that is 3.6pp more than a week earlier and the highest share for this channel in recent editions. The shift of weight towards X matches the character of the week: it was dominated by political polemic rather than by comment beneath a press item.

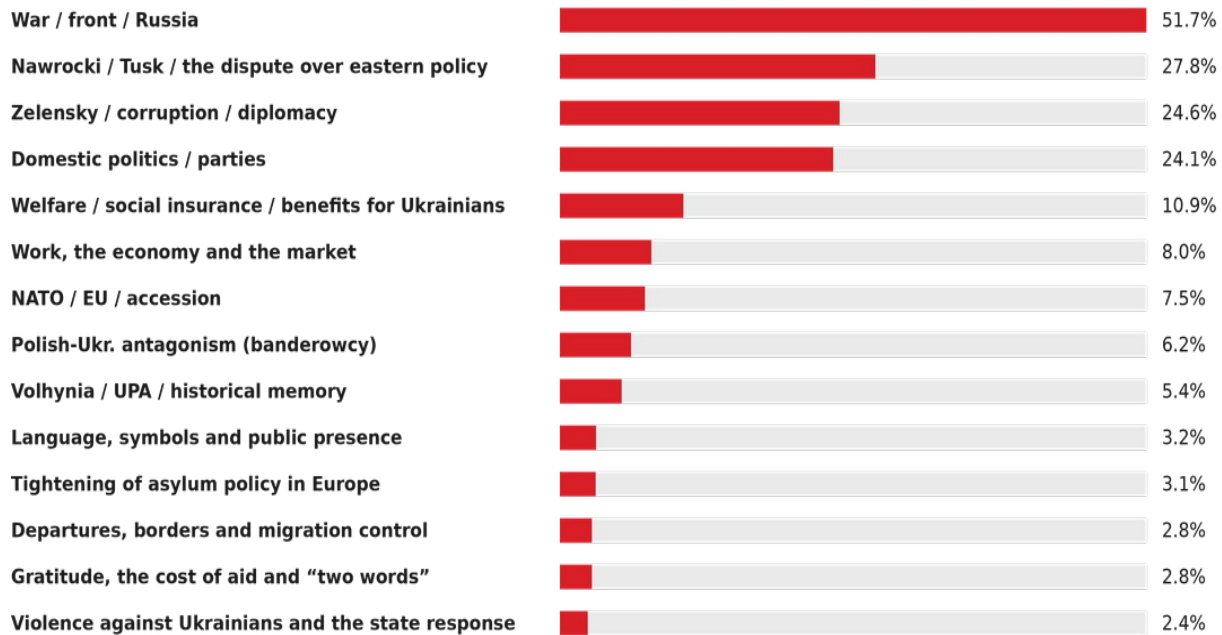

The hierarchy of striking power remains inverted against volume, and in this edition the inversion is deeper than usual. X generated 35.4% of all interactions on 14.7% of mentions — that is 32.2 interactions per post and first place in the distribution of engagement, ahead of Facebook. TikTok, on 4.9% of volume, gave 12.9% of interactions, that is 35.2 per post. Facebook, despite 43.9% of volume, gives 26.4% of interactions (8.0 per post), and YouTube 20.1% on 27.1% (9.9 per post). The news portals, with 9.0% of volume and 2.6% of interactions (3.8 per post), remain a feeding layer.

Separately it is worth noting the smallest channels, gathered in the category “Other”: 629 mentions give 2.8% of interactions, that is 64.6 per post — the highest density in the whole ranking. It is made up above all of Instagram, where 115 mentions gave 38.7k interactions. The anomaly recurs for a second edition in a row and follows from the fact that the sample contains single items from large accounts rather than the comments beneath them.

2. Narrative axes and the share of topics

Fourteen narrative axes in a continuous taxonomy: the thematic core of each carried over from the previous week unchanged, without place names and without descriptions of single incidents. This makes the shares themselves comparable, and not merely the rankings.

Each bar is the share of mentions in a given axis. NOTE — one mention may belong to several axes, which is why the values do not add up to 100% (on average 2.2 axes per mention).

The five axes with the largest share

The top of the ranking has shifted towards external topics. War and Russia covers 51.7% of mentions — more than half the set and the most in the whole series — the Nawrocki–Tusk dispute 27.8%, Zelensky, corruption and diplomacy 24.6%, domestic politics 24.1%, and welfare and social-insurance benefits 10.9%. The last of these is the only one in the top group that bears

directly on the presence of Ukrainians in Poland — and it is the one that fell most sharply in this edition.

Changes against the previous week

Four axes rose markedly. War and Russia gained 13.0pp — by far the most in the ranking — which corresponds to the prime minister's warning about Russian plans to strike states supporting Ukraine, to the damage to the locomotive of a train near the border and to Ukrainian attacks on refineries outside Moscow. The Nawrocki–Tusk dispute gained 6.3pp, NATO and the EU 3.4pp, and work and the economy 2.9pp.

Three axes fell markedly. Welfare and social-insurance benefits lost 4.5pp even though the pensions campaign continued — the topic did not die out but was covered over by the security thread. Language and public presence: 3.4pp. The tightening of asylum policy in Europe: 2.4pp.

The remaining axes held within two points: Zelensky, corruption and diplomacy (26.3% → 24.6%), domestic politics (24.0% → 24.1%), ethnic antagonism (6.5% → 6.2%), Volhynia and historical memory (6.6% → 5.4%), departures and borders (3.6% → 2.8%), gratitude and the cost of aid (4.6% → 2.8%), violence against Ukrainians and the state response (3.0% → 2.4%).

Axes retired

Two axes fell below the threshold of two per cent and were retired. “A hundred prosecutors” and the prosecution of hate speech: 3.5% a week earlier, 1.3% now. Crime involving Ukrainians: 3.6% a week earlier, 0.8% now. In both cases we checked whether the fall does not follow from expired references to a single incident — the thematic cores give 1.2% and 0.7% respectively, so the loss is real.

With the crime axis the reader is owed a caveat. Its value of last week rested in part on descriptions of acts from specific incidents which did not recur this week, and for that reason the difference between these two measurements should not be read as a measure of change in interest in the topic — part of the loss is definitional. The crime thread itself is present this week — a recording about an assault on a 79-year-old Polish woman gathered 4,921 interactions, and an item about a drunk woman driver from Ostróda 3,636 — but it no longer forms a separate axis.

No new axes were added. Two candidates were examined. The first is the reaction of shame and dissociation from aggression against Ukrainians — a cluster of considerable force (25k interactions in a single day), but narrowly defined it covers 0.2% of the set, and taken more broadly it absorbs shame addressed somewhere else entirely. The second is the asymmetry of the commemorations in Lviv and in Warsaw — 1.1%, below the threshold. We discuss both in the chapter on narratives.

3. The map of sentiment

Sentiment in statements about Ukraine reached 26.41% negative content. The previous edition gave 31.50%. The difference of 5.09pp against an error of 1.63pp on the difference corresponds to 3.1 standard deviations and is therefore resolvable. The 95% confidence band is 24.2–28.6%.

This is the first measurable movement of the indicator after three editions without change. The series of the last four measurements is 31.0%, 32.0%, 31.5% and 26.4% — three values within a band of one point, and then a clear fall. The confidence bands of the two editions do not overlap: 24.2–28.6% against 29.1–33.9%.

The daily distribution is flat: from 25.4% on Monday to 27.5% on Thursday, with a spread of 2.10pp against 3.52pp a week earlier. The direction is the reverse of the previous edition: the lowest sentiment belongs to the first two days of the week, that is to those with the greatest volume. The Monday recording from Świebodzice drew an enormous number of statements condemning the attacker, and these — in accordance with the rule of the audit — are not statements hostile towards Ukrainians.

The share of openly positive content amounted to 0.64%, and the “cooling” layer — the defence of Ukrainians without an open declaration of support — to 5.43pp. The two categories together give 6.1% of statements against 5.1% a week earlier. The share of open declarations itself did not move at all (0.64% in both editions) — only the intermediate layer grew.

Sentiment by channel

Channel	Mentions	% negative	% positive	Interactions
Facebook	48,520	27.5%	0.53%	389,167
YouTube	29,989	22.9%	0.29%	296,531
X (Twitter)	16,210	47.7%	1.58%	521,174
News portals	9,909	6.8%	0.88%	37,572
TikTok	5,376	8.1%	0.01%	189,436
Other	629	28.2%	2.95%	40,600

This table contains the most important finding of the edition. The fall in the overall indicator did not spread evenly — on the contrary, the channels moved in opposite directions. Facebook fell from 33.2% to 27.5%, YouTube from 32.6% to 22.9%, the news portals from 16.7% to 6.8%, and TikTok from 17.0% to 8.1%. X over the same period rose from 40.7% to 47.7% — the highest result for this channel since the change of measurement method at the end of August and the only rise in the ranking.

The significance of this divergence is greater than the volume shares suggest. X accounts for 14.7% of mentions but for 35.4% of all interactions — more than Facebook, despite three times fewer statements. The channel in which hostility is rising is at the same time the channel with the greatest striking power. The description “sentiment has improved” is therefore true for the majority of users and untrue for the layer that shapes the debate.

X also has a high share of openly positive content — 1.58%, three times more than Facebook; only the marginal category “Other” is ahead of it (2.95% on 629 mentions). The channel is therefore not so much one-sidedly hostile as the most strongly polarised: it gathers at once the most hostile statements and the most declarations of support. The news portals (6.8%) and TikTok (8.1%) form a layer cooling the overall indicator at 13.8% of combined volume.

Sentiment across the narrative axes

Narrative axis	Mentions	Share	% negative	Direction
War / front / Russia	57,159	51.7%	25.1%	anti-Russia
Nawrocki / Tusk / the dispute over eastern policy	30,739	27.8%	26.1%	polarisation
Zelensky / corruption / diplomacy	27,259	24.6%	26.4%	distrust
Domestic politics / parties	26,643	24.1%	25.3%	polarisation
Welfare / social insurance / benefits for Ukrainians	12,041	10.9%	24.7%	anti-Ukraine
Work, the economy and the market	8,902	8.0%	25.2%	dispute over cost
NATO / EU / accession	8,272	7.5%	22.6%	anti-accession
Polish-Ukr. antagonism (banderowcy)	6,902	6.2%	52.7%	anti-Ukraine
Volhynia / UPA / historical memory	5,987	5.4%	31.4%	anti-Ukraine
Language, symbols and public presence	3,513	3.2%	26.8%	polarisation
Tightening of asylum policy in Europe	3,469	3.1%	23.1%	approval of restrictions
Departures, borders and migration control	3,103	2.8%	28.4%	anti-Ukraine
Gratitude, the cost of aid and “two words”	3,092	2.8%	25.4%	dispute over cost
Violence against Ukrainians and the state response	2,682	2.4%	22.0%	defence / polarisation

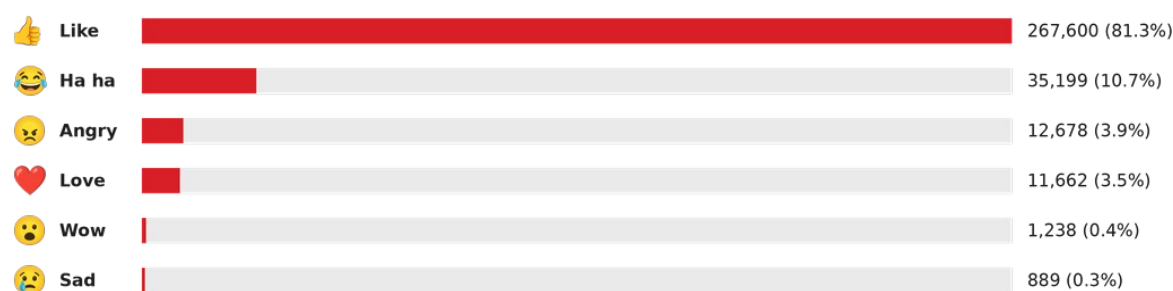
The table is ordered by share, not by indicator. Thirteen of the fourteen axes have sentiment within the band 22.0–31.4%, that is within about five points of the overall indicator (26.4%). Given the resolution of the measurement, differences of two or three points between these axes cannot be interpreted — the subject matter barely differentiates sentiment.

The only clear deviation is ethnic antagonism: 52.7%, that is twice the overall indicator. This axis covers 6.2% of the set — a share almost unchanged against the previous edition (6.5%). The core of antagonistic vocabulary therefore holds both its volume and its charge, while around it sentiment has improved. This is the same observation as with the channels, only seen from the side of the topic.

It is also worth noting that the largest axis — war and Russia, 51.7% of the set — has sentiment of 25.1%, below the average. The growth of this axis by 13pp is therefore in itself a factor lowering the overall indicator: the greater the part of the conversation that concerns the Russian threat, the smaller the part that concerns the presence of Ukrainians in Poland. The welfare axis, which bears on it directly, has 24.7% — also below the average.

4. The map of emotions

The sum of Facebook reactions amounted to 329,266 — a fall of 23% against the previous week, close to the fall in interactions (24%) and deeper than the fall in volume (14%). The distribution within that sum changed, however, more sharply than the sum itself: anger fell by half, mourning by four fifths, and sympathy was the only category to rise.

The three most important changes in the map of emotions

Anger falls by half and ceases to concentrate. The share of “angry” reactions fell from 6.04% to 3.85%, and in daily figures by 51%. The structure changed as well: a week earlier a single post about a shooting gathered 5,266 reactions of this type, now the largest single concentration is 1,300 — a Konfederacja post about PLN 8.4bn of transfers from Poland to Ukraine, that is 10% of the weekly pool of anger. Anger is therefore not only weaker but also more dispersed.

Sympathy reaches the level of anger. “Love” reactions rose from 2.61% to 3.54% of the share and are the only category with positive dynamics (+5% in daily figures). The ratio of sympathy to anger rose from 0.43 to 0.92 — for the first time in this series the two emotions are almost equal. The rise is dispersed: the strongest single item gathered 903 “love” reactions, that is barely 8% of the pool, and at the top of sympathy there are both posts about Ukrainian strikes on refineries and a statement by the prime minister about the baiting of Ukrainians.

Mourning practically disappears. “Sad” reactions fell by 81% in daily figures, and their share from 1.12% to 0.27% — the lowest in the series. A week earlier mourning was brought in by a single thread of great force; now the largest concentrations of sadness are small and historical: 44 reactions beneath an item about Polish prisoners of Stalin, 23 beneath a note about a family murdered by the OUN in September 1939. The current conversation about Ukraine has stopped provoking mourning.

The emotional anatomy of the week

Monday and Tuesday take over the week: together they give 15,929 “haha” reactions, that is 45% of the weekly pool of derision. Anger is distributed more evenly — the strongest are Monday (21%) and Wednesday (20%). Monday owes its position to the recording from Świebodzice, Tuesday to an interview with a Ukrainian volleyball player who denied having met with hostility in Poland (see chapter 6).

The arrangement of the whole differs from the previous edition. Then derision and anger rose together, and approval and sadness fell together. Now anger, mourning and derision are falling at the same time, and sympathy is rising — alongside a fall in the sentiment indicator. All the emotional measures point in the same direction, which distinguishes this week from several previous ones in which the signals diverged. Derision remains at the same time the strongest reaction after approval and is close to three times more frequent than anger (2.78 against 1.86 a week earlier) — it fell more slowly than rage.

5. The map of influence

Fifteen accounts generating the highest sums of interactions in the period — all the figures come from aggregation per account, not from single posts. The ranking is opened by Goniec.pl - wiadomości with 58,468 interactions on two mentions. At least ten mentions were published this week by four accounts, and two stopped at one. Together the fifteen accounts account for 286,978 interactions, that is close to one fifth of the engagement of the entire week.

Top 15 most engaging accounts in the period

#	Author / account	Channel	Interactions	Mentions	Narrative character
1	Goniec.pl - wiadomości	TikTok	58,468	2	video of an attack on a Ukrainian, editorial
2	Konfederacja	Facebook and others	27,139	12	social-insurance pension campaign, anti-Ukraine
3	Leszek Miller	X (Twitter) and others	26,745	8	Volhynia and the Azov centre, anti-Ukraine
4	Ewa Zajączkowska-Hernik	X (Twitter)	23,327	3	pension top-ups, anti-Ukraine
5	polsatnews.pl	YouTube and others	20,324	14	the beating in Ostrava and fuel prices, editorial
6	Agenda 2030	X (Twitter)	17,719	10	revision of the causes of the war, anti-Ukraine
7	Janusz Korwin-Mikke	X (Twitter) and others	17,067	6	the asymmetry of marches, anti-Ukraine
8	Onet Wiadomości	Facebook and others	14,012	81	Putin's statement and the strikes, editorial
9	Jarosław Wolski	X (Twitter)	13,432	2	the prime minister's warning, editorial

#	Author / account	Channel	Interactions	Mentions	Narrative character
10	Janusz Kowalski	TikTok and others	13,370	9	"800+ for Poles", anti-Ukraine
11	Ewa Zajączkowska	Facebook	11,645	1	von der Leyen's address, anti-Ukraine
12	Kanał Zero	Instagram and others	11,593	3	the corruption scandal and the strikes, editorial
13	Kancelaria Premiera	X (Twitter) and others	11,460	7	communiqué on the meeting with Zelensky, editorial
14	Bądź Na Bieżąco	YouTube	10,504	2	topic aggregator, distrust
15	Radosław Sikorski	X (Twitter)	10,173	1	ironic defence of Ukraine's resistance, pro-Ukraine

The balance of influence — the layer of defence almost disappears

Eight of the fifteen accounts represent a narrative hostile to or distrustful of Ukraine, six an editorial one, and the Ukrainian side or its defence is represented by one: Radosław Sikorski (10,173). A week earlier the balance was seven, five and two; two weeks earlier — ten and two editorial accounts. The editorial layer has therefore held at a decent level, but the side of defence has shrunk to a single account.

That single account is Radosław Sikorski, and the content that gave him a place in the ranking is one ironic sentence: "Russia is merely trying to conquer Ukraine and the wicked Zelensky is brazenly putting up resistance". Defence entered the top of the ranking not through a correction nor through a declaration of support, but through the ridiculing of the opposing narrative. That is a significant difference from previous editions, in which the side of defence was represented by accounts correcting false reports.

The proportion of reach has worsened markedly. Eight hostile accounts give a total of 147,516 interactions, the one pro-solidarity account 10,173, that is more than 14 times less. A week earlier the ratio was a little over four to one. The improvement in the overall indicator and the collapse of the proportions at the top of the reach ranking are two separate phenomena — in this edition they occurred at the same time and point in opposite directions.

The leader of the ranking: content about a Polish perpetrator

The Goniec account reached 58,468 interactions on two mentions — that is close to 4% of the engagement of the entire week and more than twice as much as the second account in the ranking. Almost all of that result comes from a single recording in which a Pole attacks a Ukrainian citizen. We therefore have a situation in which the strongest content of the week is documentation of Polish aggression, while the account that published it is tabloid in character, not pro-solidarity.

This arrangement explains at the same time why the sentiment indicator fell while the proportions in the map of influence worsened. The recording drew tens of thousands of statements condemning the attacker — which in the audit are neutral or defensive — but it created no lasting

channel of defence. After one day the effect died away, and what remained at the top of the ranking were the accounts running campaigns.

The structure of presence

Stream accounts, with at least ten mentions: Onet Wiadomości 81, polsatnews.pl 14, Konfederacja 12, Agenda 2030 10. Accounts present with a single post: Ewa Zajączkowska (11,645) and Radosław Sikorski (10,173). The distribution of the dominant channel is: seven on X, three on Facebook, two on TikTok, two on YouTube, one on Instagram. Against the previous edition X rises from five accounts to seven, and YouTube falls from five to two, with the three on Facebook unchanged. This agrees with what the map of sentiment showed: the weight of the debate has moved to the most polarised channel.

6. Key narratives of the period

Narrative 1: Świebodzice — the strongest content of the week shows a Polish perpetrator

In a supermarket car park in Świebodzice in Lower Silesia a man insulted a Ukrainian citizen, threatened to beat him, shouted “You are Banderites!” and tore the registration plate off his car. The recording was published by Goniec: 57,915 interactions, more than four times as many as the second item in the ranking. tvp.info described the incident as “another attack on ethnic grounds”, and Wrocławski Reporter gathered 1,142 interactions against 212 “haha” reactions and 168 “angry”.

It is worth setting this against the previous edition. A week earlier the crime headlines were taken by incidents in which the perpetrators were Ukrainian citizens — shots fired from a gas pistol, a knife held to a teenager’s throat. This week the strongest content shows the reverse situation, and the crime thread involving Ukrainians has fallen below the threshold for an axis. An item about an assault on a 79-year-old Polish woman gathered 4,921 interactions, and a report about a drunk woman driver from Ostróda 3,636 — figures an order of magnitude smaller.

No conclusion about a change in the proportion of incidents should be drawn from this. One recording does not describe the week in Poland; it describes what was watched in that week. What is significant is that the mechanism of distribution which usually lifts content about Ukrainian perpetrators worked this time in the other direction — and that it worked through a tabloid account, not through any account committed to the Ukrainian side.

Narrative 2: Shame as a reaction — the largest cluster covered by no axis

Beneath the recording from Świebodzice arose the largest collection of statements in this edition dissociating themselves from aggression against Ukrainians. “Shame on him” — 9,678 interactions. “A reason for this country to be ashamed” — 3,388. “Shame...” — 3,300. “I apologise for my compatriot” — 2,625. “Imagine that there are people who support such behaviour” — 4,088. Separately, outside that thread, a post by a Silesian working across Europe: “Nowhere have I met hatred such as Ukrainians meet in Poland. I am very sorry... I apologise to you...” — 4,390.

We checked whether the cluster is suited to becoming a separate narrative axis. Narrowly defined — shame and apologies addressed directly to the behaviour of a compatriot — it covers 0.2% of the set on 25k interactions. Defined more broadly it reaches 2.2%, but it then absorbs shame addressed somewhere else entirely: at the government, at a television station or at a foreign politician. It therefore remains an event of great force rather than a topic — just like Raszyn and the Heisig case in the previous edition.

This distinction has practical significance. The reaction of shame is in the Polish conversation about Ukraine a recurrent phenomenon but not a continuous one: it appears in response to a specific act of aggression, reaches very high engagement within a single day and dies away. It builds no lasting structure in the process — none of the accounts that expressed it entered the fifteen most engaging.

Narrative 3: The pensions campaign enters a legislative phase

The thread of social-insurance pensions for Ukrainian citizens, which a week earlier was a series of interventions, has moved into a statutory stage. Konfederacja tabled a bill withdrawing the equalising top-ups to minimum pensions for foreign nationals. In parallel the thread was widened: Ewa Zajączkowska-Hernik pointed out that analogous agreements cover the citizens of a dozen or so other states and will shortly cover India and Brazil as well (5,482 and 3,801 interactions). Janusz Kowalski ran a separate slogan-based message: “800+ FOR POLES, NOT UKRAINIANS” (9,454).

The most anger in the entire week was gathered by a Konfederacja post about PLN 8.4bn of transfers that flowed out of Poland to Ukraine over a year — 1,300 “angry” reactions. Magdalena Niewiadoma formulated the leading claim of the campaign: “The pension system in Poland rewards Ukrainians and punishes hard-working Poles” (6,513 and 2,274 across two channels).

Despite this the welfare axis fell from 15.4% to 10.9% of the set. The topic did not die out — it was covered over by the security thread, which grew by 13 points. This is worth noting, because it shows how quickly the conversation about the presence of Ukrainians in Poland gives way to the conversation about the war once an external stimulus appears.

Narrative 4: The correction as an object of derision

This is the most disquieting observation of this edition. The pensions thread was fact-checked from several sides, and the reaction to that was consistent. The Money.pl item gathered 2,911 “haha” reactions against 3,126 “like” — derision almost matched approval. Sprawdzamto.pl: 1,032 “haha” and 640 “angry” against 2,657 “like”. Wirtualna Polska: 632 “haha” against 326 “like”, that is with derision in the majority.

The content of the corrections themselves was not, at that, contested on the merits. Specific figures appeared in the comments — that the top-up to the minimum pension is drawn by about a thousand and a half Ukrainian citizens, that the social security agreement of 2012 works in both directions, that the social insurance institution pays only for periods worked in Poland — and they reached high engagement (1,567 and 747 interactions beneath two variants of the same explanation). The correction therefore gets through, but it does not close the matter.

For the planning of communication the conclusion is not obvious: fact-checking in this thread does not perform a decisive function but becomes the next object of dispute. Separately it is worth noting the one correction which in this edition met with no derision — the Demagog analysis showing that a photograph of graffiti with Zelensky on Brzozowa Street in Warsaw was a doctored image, an element of a Russian disinformation operation (5,582 and 2,198 interactions). The difference lies in the fact that it corrected an event and not an interest.

Narrative 5: Derision takes aim at the denial of hostility

The mechanism described in the previous edition has repeated itself down to the pattern. A week earlier the object of derision was a statement by Iryna Vereshchuk about the situation of Ukrainians in Poland. Now it is an interview with Yuriy Semeniuk, a Ukrainian volleyball player in the Polish league, who said: “No one in Poland has told me straight to my face that they hate me because I am Ukrainian”. The Sport.pl item gathered 3,545 “haha” reactions against 710 “like” — a fivefold predominance of derision over approval.

The pattern is the same in both cases: a statement by a Ukrainian which denies the existence of hostility or softens it meets with derision stronger than the hostile content itself. The second target of derision remains the statements of the president of Ukraine: a TVN24 report about two attempts to attack his aircraft with drones gathered 2,098 “haha” against 617 “like”.

This has direct significance for communication. A message based on denial — “there is no hostility”, “it is not true that you dislike us” — works in this environment contrary to its intention: it triggers derision instead of calming things down. Overall sentiment fell by five points, but this particular mechanism has not weakened.

Narrative 6: The asymmetry of the commemorations — Lviv and Warsaw

A thread absent from previous editions, in this one arranged around a single juxtaposition: Ukrainians organise celebrations of their independence day in Poland under the patronage of ministries and city mayors, while the Polish independence march in Lviv is treated as a provocation. Janusz Korwin-Mikke put it twice (6,572 and 4,942 interactions), Tomasz Maciejczuk once (4,565), Janusz Kowalski (2,035) and Włodzimierz Skalik (1,864) within the same frame.

The thread is not one-sided. Adam Czarnecki, from the same side of the dispute, wrote: “Organising an Independence March in Lviv is sheer stupidity that will bring us absolutely no benefit” (860). Rafał Otoka-Frąckiewicz pointed out that Ukrainians living in Polish cities “do not need provocations” (2,253).

We measured the thread with a separate axis in view — 1.1% of the set, below the threshold. We record it because it is a rhetorical construction of considerable durability: it rests not on a criminal incident nor on a budgetary expense, but on a comparison of entitlements. Frames of that kind do not die away together with the event and may return in the coming weeks, especially around 11 November.

Outside the frame: a correction from a week ago and a content farm

Two points of housekeeping. The first concerns a thread described in the previous report. Kuba Heisig, a cyclist raising money for the treatment of his sick partner, was beaten up in Ostrava by

three men who took the yellow-and-blue colours of Upper Silesia for Ukrainian ones (polsatnews.pl, 7,835 interactions). In the previous edition we described the incident as hate directed at a Silesian. The full picture is different: the violence was aimed at a presumed Ukrainian, and the mistake about nationality is in this case a circumstance, not the essence.

The second concerns the mechanics of distribution. The same headline — “Ukrainians with their own MPs in the Polish Sejm?!” — was published in parallel by six different accounts on Facebook (Daily Chronicle, CafeX Polska 24, Vera Głos, Viral Universe, CafeX Red Wiadomości, CafeX Morning Wiadomości), gathering a total of 1,169 “angry” reactions against barely 171 “like”. Some of these accounts link to a single domain appearing under two names; across the whole week 39 mentions link to it with a combined reach of 5,368 interactions, among them the item “72% of Poles demand a clear position on Ukraine” (4,099).

We record this as a methodological observation, not as a finding about the scale of the phenomenon. The volume of such content is marginal in the monitored sample and affects none of the indicators in the report. It is worth knowing, however, that some of the angriest headlines of the week come not from accounts with an audience of their own but from a single source reproduced in parallel.

7. Period-on-period comparison

The juxtaposition covers the week of 07–13.09 and the current week. Daily values are given as an average per day so that the two periods are comparable despite their different volume.

Indicator	07–13.09	14–20.09	Change
Mentions (per day)	18,429	15,805	–14%
Interactions (per day)	278,310	210,640	–24%
Total FB reactions (per day)	60,924	47,038	–23%
“haha” reactions (per day)	6,863	5,028	–27%
“angry” reactions (per day)	3,678	1,811	–51%
“love” reactions (per day)	1,592	1,666	+5%
“sad” reactions (per day)	683	127	–81%
Share of negative sentiment	31.50%	26.41%	–5.09pp
Share of positive content	0.64%	0.64%	0.00pp
Cooling layer	4.47pp	5.43pp	+0.96pp
“haha” share of reactions	11.26%	10.69%	–0.57pp
“angry” share of reactions	6.04%	3.85%	–2.19pp
Daily spread of negativity	3.52pp	2.10pp	–1.42pp

The direction is uniform: all the measures of volume and most of the emotional measures fell, and the only rise was recorded by “love” reactions (+5%) and the cooling layer (+0.96pp). The share of openly positive content did not change at all — 0.64% in both editions.

Two items require comment. The fall of 81% in “sad” reactions looks dramatic, but it concerns a category of small size which in the previous edition was lifted on a one-off basis by a single thread. The fall in the daily spread of negativity from 3.52 to 2.10pp means, on the other hand, that the week was more homogeneous — no day stood out from the rest in sentiment.

Beyond the table it is worth setting side by side two further quantities which in this edition diverged most sharply. The lexical projection of hostility — an automatic measure, independent of assessment, of the share of statements containing hostile vocabulary — fell slightly, from 6.44% to 6.20%. The audit indicator over the same time fell by five points. The loss therefore concerned mainly hostile statements lacking clear dictionary markers; those recognisable by vocabulary alone declined far less. This agrees with the picture from the table of axes, where the antagonistic core held both its volume and its charge.

8. Conclusions and implications for communication

Conclusion 1: the fall is real, but uneven

After three editions without movement the indicator fell by 5.09pp — a difference more than three times the error of measurement. This is not, however, a general fall. Sentiment improved in every mass channel and worsened on X, which accounts for more than one third of engagement. The same is visible in the axes: thirteen of the fourteen lie close to the overall indicator, while the antagonistic core holds 52.7% on an almost unchanged share.

The proper description is therefore: the conversation about Ukraine has become less hostile in the mass layer and has not changed in the core. A message based on the claim that “the mood is improving” would this week be statistically defensible and practically misleading.

Conclusion 2: the conversation has moved away from the presence of Ukrainians in Poland

The axis of war and Russia grew by 13pp to 51.7% — more than half the set — while the welfare axis fell by 4.5pp, language and public presence by 3.4pp, and asylum by 2.4pp. The stimulus was the prime minister’s warning about Russian plans to strike states supporting Ukraine together with a series of incidents at the border.

The two phenomena are connected. The axes concerning the external threat have sentiment below the average (war 25.1%, NATO and the EU 22.6%), so their growth by itself lowers the overall indicator. Part of the improvement recorded this week is therefore an effect of a shift of topic rather than of a change in attitudes — and it will reverse once attention returns to domestic matters.

Conclusion 3: the correction has ceased to be a decisive instrument

In the previous edition the correction of a false report was the second strongest content of the week. In this one the corrections in the pensions thread met with derision almost equal to approval (Money.pl: 2,911 “haha” against 3,126 “like”). The difference lies not in the quality of the material but in what it concerns.

The correction of an event — “that graffiti never existed” — works, because it is resolvable. A correction within a dispute over entitlements — “the top-up is drawn by a thousand and a half people, not by millions” — does not close the matter, because the dispute is not about the number but about the principle. In planning communication it is worth distinguishing these two cases: in the first the fact suffices, in the second one has to address the sense of injustice which the fact leaves untouched.

Conclusion 4: the defence has narrowed to a single account

The pro-solidarity side has one account at the top of the ranking against two a week earlier, and the ratio of reach has worsened from a little over four to one to more than fourteen to one. What is more, that one account belongs to a politician, and the content is irony directed at the opposing narrative, not a correction or a declaration.

At the same time the week showed that the potential for a defensive reaction is large: beneath a single recording several tens of thousands of interactions arose under statements condemning the aggression. That potential found no carrier, however — it died away within a day and was taken up by no account. This is a gap, not an absence of sentiment.

Conclusion 5: settling the observations of the previous edition

A week ago we wrote that three measurements within a band of one point cease to be a coincidence and become a finding about the series. The fourth measurement contradicts that: the series has moved, and clearly so. The conclusion to remember is that the stability of three consecutive measurements does not entitle one to claim a permanent state.

The observation about the mechanism of derision, on the other hand, proved accurate: we predicted that ridicule would take aim at statements from the Ukrainian side softening the picture of the conflict — and this repeated itself down to the pattern, this time on an interview with a volleyball player. The supposition that the pensions thread would widen also proved correct — it came to cover the citizens of a dozen or so states and entered the legislative process.

Conclusion 6: what to monitor in the coming weeks

First, whether the fall in the indicator holds once attention returns to domestic matters. The improvement follows in part from the growth of axes with low sentiment, so the test will come in a week without a strong external stimulus.

Second, sentiment on X. It is the only channel with a rising trend and at the same time the channel with the greatest striking power; the divergence of its indicator from the overall indicator is worth following separately.

Third, the fate of the bill on pension top-ups. The thread now has an institutional path, and every stage of it will generate a fresh stimulus — regardless of how the vote ends.

Fourth, frames built on a comparison of entitlements, such as the asymmetry of the commemorations in Lviv and in Warsaw. Unlike event-based threads they do not die away of their own accord and may return on the occasion of the November commemorations.

Образ України та українців у польських соціальних мережах

Аналітичний звіт · 14–20 вересня 2026 · N = 110 633 згадки

Стислий виклад

Тиждень 14–20 вересня 2026 р. приносить перше за чотири випуски вимірюване падіння негативного настрою: з 31,50% до 26,41%. Різниця 5,09 в.п. за похибки різниці 1,63 в.п. відповідає 3,1 стандартного відхилення, тож є розв'язною. Після трьох вимірів у смузі одного пункту — 31,0%, 32,0% і 31,5% — серія рушила вниз.

Падіння, однак, не є рівномірним, і це найважливіше встановлення цього випуску. Настрій покращився в усіх масових каналах — у Facebook із 33,2% до 27,5%, у YouTube із 32,6% до 22,9%, на порталах із 16,7% до 6,8%, у TikTok із 17,0% до 8,1%, — натомість в X зріс із 40,7% до 47,7%. Ворожість не так послабшала, як згустилася в одному каналі, який за 14,7% згадок генерує 35,4% усіх взаємодій.

Обсяг упав на 14% до 110 633 згадок, а взаємодії на 24% до 1,47 млн — залученість на згадку зменшилася з 15,1 до 13,3. Тижнем раніше всі три виміри зростали рівно на 23%; тепер вони розійшлися, бо залученість спадає швидше, ніж сама кількість висловлювань.

Найсильнішим контентом тижня є відео, на якому поляк ображає громадянина України на парковці перед супермаркетом у Свебодзіце, погрожує йому побиттям і зриває номерний знак із його автомобіля. Матеріал Gopics зібрав 57 915 взаємодій — понад учетверо більше, ніж другий контент у зведенні, і близько 4% усієї залученості тижня. Тижнем раніше кримінальну верхівку займали події, у яких винуватцями були українці; тепер найсильніший контент показує польського винуватця.

Під цим відео постало найбільше в цьому випуску скупчення висловлювань, які відмежовуються від агресії: «сором за нього» (9 678 взаємодій), «привід для сорому для цієї країни» (3 388), «перепрошую за свого земляка» (2 625). Окремо — допис сілезця, який їздить по Європі на заробітки: «Ніде я не зустрічав такої ненависті, яку зустрічають українці в Польщі. Перепрошую Вас...» (4 390).

Емоції помітно змістилися. Частка реакцій «angry» впала з 6,04% до 3,85%, а «sad» — з 1,12% до 0,27%. Водночас «love» зросла з 2,61% до 3,54% і вперше в цій серії наблизилася до рівня гніву — співвідношення симпатії до гніву зросло з 0,43 до 0,92. Насмішка залишається найсильнішою реакцією після схвалення (10,69%) і тепер майже втричі частіша за гнів.

Кампанія Konfederacja щодо пенсій із ЗУС для громадян України перейшла в законодавчу фазу: фракція подала законопроект, що скасовує доплати, а тему розширено на громадян

кільканадцяти інших держав. Вражає те, що спіткало спростування. Матеріал Money.pl зібрав 2911 реакцій «haha» проти 3126 «like», а sprawdzamto.pl — 1032 «haha» і 640 «angry» проти 2657 «like». Фактологічне пояснення не так закриває справу, як стає черговим предметом глузування.

У малі впливу пропорції погіршилися. Ворожих акаунтів вісім, редакційних шість, а просолідарнісний лише один — проти семи, п'яти і двох тижнем раніше. Охоплення ворожої сторони перевищує просолідарнісну понад у чотирнадцять разів (147 516 проти 10 173 взаємодій). Покращення загального показника і погіршення пропорцій у верхівці — це два окремі явища, які в цьому випуску настали водночас.

Методологічна нота

Матеріал охоплює 110 633 згадки за період 14–20 вересня 2026 р., зібрані системою SentiOne за запитом, спрямованим на Україну та українців польською мовою. Матеріал на 100% походить із польськомовних джерел і охоплює Facebook, YouTube, X, портали, TikTok та менші канали. Загальна кількість взаємодій: 1 474 480. Згадки без текстового змісту становлять 2,19% масиву і класифіковані на підставі структури реакцій та характеру надрядного контенту.

Показники настрою визначено власним аналізом змісту згадок щодо образу України в Польщі, з урахуванням іронії та сарказму. Заголовковий показник закріплено в ручному аудиті 1373 згадок і поширено на весь масив методом постстратифікації; вибірку сформовано за стратами за каналом, лексичною зоною та рівнем залученості. Стандартне відхилення показника становить 1,11 в.п., контроль методом бутстрепа дає 1,02 в.п., а довірча смуга 95% — 24,2–28,6%. Роздільна здатність виміру становить отже близько 3 в.п.: менші відмінності вважаємо нерозв'язаними.

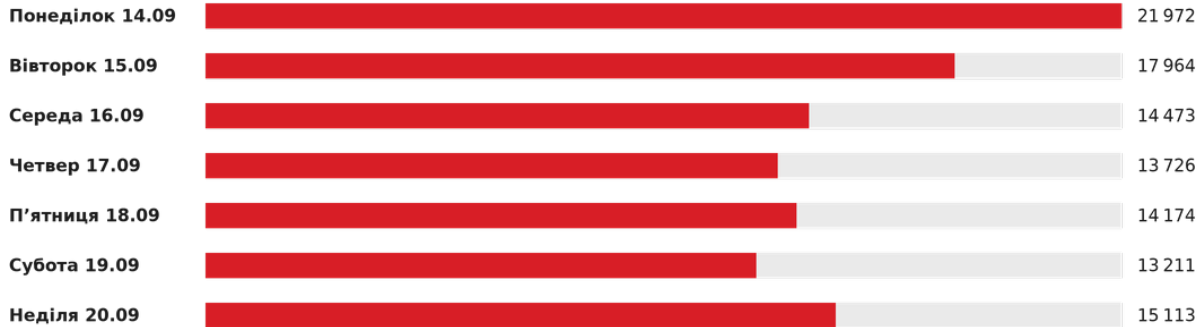
Аудит проведено у трьох блоках, читаних в окремих сесіях, і після кожного перевірено стабільність критерію. Три блоки дали 26,29%, 26,26% і 27,88% негативних висловлювань — тест узгодженості не показує відмінностей ($p = 0,82$). Частка висловлювань на захист також залишається узгодженою між блоками. На відміну від попереднього випуску, у якому одна з трьох партій вирізнялася, цього разу вимір не потребує застереження.

Порівняння з попереднім випуском спирається на ту саму конструкцію виміру, за покриття власними оцінками 98,8% і 99,0% масиву. Зіставлення отже є прямим, а різниця 5,09 в.п. за похибки різниці 1,63 в.п. перевищує поріг розв'язності.

Наративні осі утворюють неперервну таксономію: тематичне осердя кожної осі переносимо з попереднього тижня без змін, нові додаємо лише для тем, не охоплених жодною наявною віссю, а осі нижче двох відсотків вилучаємо. Означення не містять назв населених пунктів чи описів поодиноких подій — описуємо категорію дії або явище, завдяки чому частки залишаються порівнянними між випусками. У цьому випуску вилучено дві осі, нових не додано. Згадка може належати більш ніж до однієї осі, тому частки не сумуються до 100%. Усі показники описують розподіл висловлювань у моніторованій вибірці, а не громадської думки.

1. Масштаб і динаміка

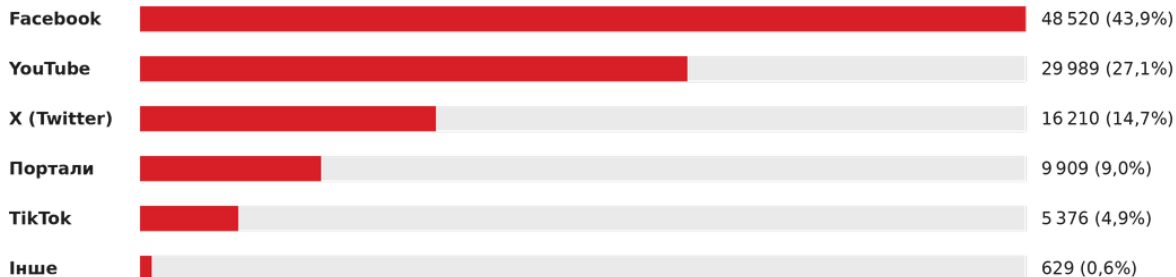
Тиждень перехилений на початок. Понеділок приносить 22,0 тис. згадок і 338 тис. взаємодій — пік обох вимірів, — після чого обсяг стрімко спадає протягом двох днів, до 14,5 тис. у середу, і тримається на рівному рівні 13–14 тис. аж до суботи, яка є найслабшою (13,2 тис.). Неділя відбиває до 15,1 тис. згадок, але має найнижчі взаємодії періоду (141 тис.). Понеділковий пік — це одна подія: відео зі Свободзіце, яке саме по собі відповідає за близько однієї шостої взаємодій того дня.

Падіння обсягу на 14% щодо попереднього тижня розміщує цей тиждень нижче обох попередніх випусків (105 і 129 тис.). Взаємодії впали сильніше — на 24%, — що означає, що залученість на згадку знизилася з 15,1 до 13,3. Різниця між цими двома динаміками сама по собі є інформацією: тиждень мав один дуже сильний детонатор, але не мав другого, який підтримував би залученість у наступні дні.

Частка каналів

Facebook залишається найбільшим каналом (43,9%, 48 520 згадок), але втрачає 2,9 в.п. щодо попереднього випуску. YouTube утримав 27,1%, портали впали до 9,0%, натомість TikTok зріс до 4,9%, а X до 14,7% — це на 3,6 в.п. більше, ніж тижнем раніше, і найвища частка цього каналу в останніх випусках. Зміщення ваги в бік X відповідає характерові тижня: у ньому домінувала політична полеміка, а не коментар під пресовим матеріалом.

Ієрархія сили враження залишається оберненою щодо обсягу, а в цьому випуску обернення глибше, ніж зазвичай. X згенерував 35,4% усіх взаємодій за 14,7% згадок — це 32,2 взаємодії на допис і перше місце в розподілі залученості, попереду Facebook. TikTok за 4,9% обсягу дав 12,9% взаємодій, тобто 35,2 на допис. Facebook попри 43,9% обсягу дає

26,4% взаємодій (8,0 на допис), а YouTube — 20,1% за 27,1% (9,9 на допис). Портали з 9,0% обсягу і 2,6% взаємодій (3,8 на допис) залишаються подавальним шаром.

Окремо варто відзначити найменші канали, зібрані в категорії «Інше»: 629 згадок дають 2,8% взаємодій, тобто 64,6 на допис — найвищу щільність у всьому зведенні. Складається вона передусім з Instagram, де 115 згадок дали 38,7 тис. взаємодій. Аномалія повторюється другий випуск поспіль і впливає з того, що у вибірці є поодинокі матеріали великих акаунтів, а не коментарі під ними.

2. Наративні осі та частка тем

Чотирнадцять наративних осей у неперервній таксономії: тематичне осердя кожної перенесене з попереднього тижня без змін, без назв населених пунктів і без описів поодиноких подій. Завдяки цьому порівнянними є самі частки, а не лише ранги.

Кожна смуга — це частка згадок у даній осі. УВАГА — одна згадка може належати до кількох осей, тому значення не сумуються до 100% (у середньому 2,2 осі на згадку).

П'ять осей із найбільшою часткою

Верхівка змістилася до зовнішніх тем. Війна і Росія охоплює 51,7% згадок — понад половину масиву і найбільше в усій серії, — суперечка Навроцький–Туск 27,8%, Зеленський, корупція та дипломатія 24,6%, внутрішня політика 24,1%, а соцвиплати і допомога із ЗУС 10,9%. Остання є єдиною у верхівці, що стосується безпосередньо присутності українців у Польщі, — і саме вона в цьому випуску впала найсильніше.

Зміни щодо попереднього тижня

Чотири осі помітно зросли. Війна і Росія додала 13,0 в.п. — рішуче найбільше у зведенні, — що відповідає попередженню прем'єр-міністра про російські плани ударів по державах, які

підтримують Україну, пошкодженню локомотива потяга біля кордону та українським атакам на нафтопереробні заводи під Москвою. Суперечка Навроцький–Туск додала 6,3 в.п., НАТО і ЄС 3,4 в.п., а праця і економіка 2,9 в.п.

Три осі помітно впали. Соцвиплати і допомога із ЗУС втратили 4,5 в.п., дарма що пенсійна кампанія тривала далі — тема не згасла, а була накрита темою безпеки. Мова і публічна присутність: 3,4 в.п. Посилення політики притулку в Європі: 2,4 в.п.

Решта осей утрималися в межах двох пунктів: Зеленський, корупція та дипломатія (26,3% → 24,6%), внутрішня політика (24,0% → 24,1%), етнічний антагонізм (6,5% → 6,2%), Волинь та історична пам'ять (6,6% → 5,4%), виїзди і кордони (3,6% → 2,8%), вдячність і витрати на допомогу (4,6% → 2,8%), насильство щодо українців і реакція держави (3,0% → 2,4%).

Вилучені осі

Дві осі впали нижче порога двох відсотків і були вилучені. «Сто прокурорів» і переслідування мови ненависті: 3,5% тижнем раніше, 1,3% тепер. Злочинність за участю українців: 3,6% тижнем раніше, 0,8% тепер. В обох випадках ми перевірили, чи падіння не впливає зі згаслих відсилань до однієї події — тематичні осердя дають відповідно 1,2% і 0,7%, тож утрата є реальною.

При кримінальній осі читачеві належить застереження. Її минулотижневе значення спиралося почасти на описи дій із конкретних подій, які цього тижня не повторилися, тому різницю між цими двома вимірами не слід читати як міру зміни інтересу до теми — частина втрати є означувальною. Сама кримінальна тема цього тижня присутня — відео про напад на 79-річну польку зібрало 4 921 взаємодію, а матеріал про нетверезу водійку з Оструди 3 636, — але вже не утворює окремої осі.

Нових осей не додано. Перевірено дві кандидатури. Перша — реакція сорому і відмежування від агресії щодо українців: скупчення великої сили (25 тис. взаємодій за один день), але вузько означене охоплює 0,2% масиву, а ширше взяте вибирає сором, адресований зовсім деінде. Друга — асиметрія урочистостей у Львові та у Варшаві — 1,1%, нижче порога. Обидві обговорюємо в розділі наративів.

3. Мапа настрою

Настрій висловлювань щодо України сягнув 26,41% негативного контенту. Попередній випуск дав 31,50%. Різниця 5,09 в.п. за похибки різниці 1,63 в.п. відповідає 3,1 стандартного відхилення, тож є розв'язною. Довірча смуга 95% становить 24,2–28,6%.

Це перший вимірюваний рух показника після трьох випусків без зміни. Серія чотирьох останніх вимірів — це 31,0%, 32,0%, 31,5% і 26,4%: три значення у смузі одного пункту, а

потім виразне падіння. Довірчі смуги обох випусків не перекриваються: 24,2–28,6% проти 29,1–33,9%.

Денний розподіл є рівним: від 25,4% у понеділок до 27,5% у четвер, за розмаху 2,10 в.п. проти 3,52 в.п. тижнем раніше. Напрям протилежний до попереднього: найнижчий настрій мають два перші дні тижня, тобто ті з найбільшим обсягом. Понеділкове відео зі Свободзіце стягнуло величезну кількість висловлювань, що засуджують нападника, а ті — згідно з правилом аудиту — не є висловлюваннями, ворожими щодо українців.

Частка відверто позитивного контенту становила 0,64%, а «остудливий» шар — захист українців без відкритої декларації підтримки — 5,43 в.п. Обидві категорії разом дають 6,1% висловлювань проти 5,1% тижнем раніше. Сама частка відкритих декларацій не зрушила (0,64% в обох випусках) — приріс винятково проміжний шар.

Настрій за каналами

Канал	Згадки	% негативу	% позитиву	Взаємодії
Facebook	48 520	27,5%	0,53%	389 167
YouTube	29 989	22,9%	0,29%	296 531
X (Twitter)	16 210	47,7%	1,58%	521 174
Портали	9 909	6,8%	0,88%	37 572
TikTok	5 376	8,1%	0,01%	189 436
Інше	629	28,2%	2,95%	40 600

Ця таблиця містить найважливіше встановлення випуску. Падіння загального показника не розклалося рівномірно — навпаки, канали розійшлися в протилежні боки. Facebook упав із 33,2% до 27,5%, YouTube із 32,6% до 22,9%, портали з 16,7% до 6,8%, а TikTok із 17,0% до 8,1%. X за той самий час зріс із 40,7% до 47,7% — це найвищий результат цього каналу від зміни методу вимірювання наприкінці серпня і єдине зростання у зведенні.

Значення цієї розбіжності більше, ніж підказують обсягові частки. X відповідає за 14,7% згадок, але за 35,4% усіх взаємодій — більше, ніж Facebook, попри втричі меншу кількість висловлювань. Канал, у якому ворожість зростає, є водночас каналом із найбільшою силою враження. Опис «настрій покращився» є отже правдивим для більшості користувачів і неправдивим для шару, який формує дискусію.

X має також високу частку відверто позитивного контенту — 1,58%, утричі більше, ніж Facebook; випереджає його лише маргінальна категорія «Інше» (2,95% за 629 згадок). Канал є отже не так односторонньо ворожим, як найсильніше поляризованим: він збирає водночас найбільше ворожих висловлювань і найбільше декларацій підтримки. Портали (6,8%) і TikTok (8,1%) утворюють шар, що охолоджує загальний показник, за 13,8% сукупного обсягу.

Настрій у наративних осях

Наративна вісь	Згадки	Частка	% негативу	Напрямок
Війна / фронт / Росія	57 159	51,7%	25,1%	анти-Росія
Навроцький / Туск / суперечка про східну політику	30 739	27,8%	26,1%	поляризація
Зеленський / корупція / дипломатія	27 259	24,6%	26,4%	недовіра
Внутрішня політика / партії	26 643	24,1%	25,3%	поляризація
Соцвиплати / ЗУС / допомога для українців	12 041	10,9%	24,7%	анти-Україна
Праця, економіка і ринок	8 902	8,0%	25,2%	суперечка про ціну
НАТО / ЄС / вступ	8 272	7,5%	22,6%	анти-вступ
Польсько-укр. антагонізм (бандерівці)	6 902	6,2%	52,7%	анти-Україна
Волинь / УПА / історична пам'ять	5 987	5,4%	31,4%	анти-Україна
Мова, символи та публічна присутність	3 513	3,2%	26,8%	поляризація
Посилення політики притулку в Європі	3 469	3,1%	23,1%	схвалення обмежень
Виїзди, кордони і контроль міграції	3 103	2,8%	28,4%	анти-Україна
Вдячність, витрати на допомогу і «два слова»	3 092	2,8%	25,4%	суперечка про ціну
Насильство щодо українців і реакція держави	2 682	2,4%	22,0%	захист / поляризація

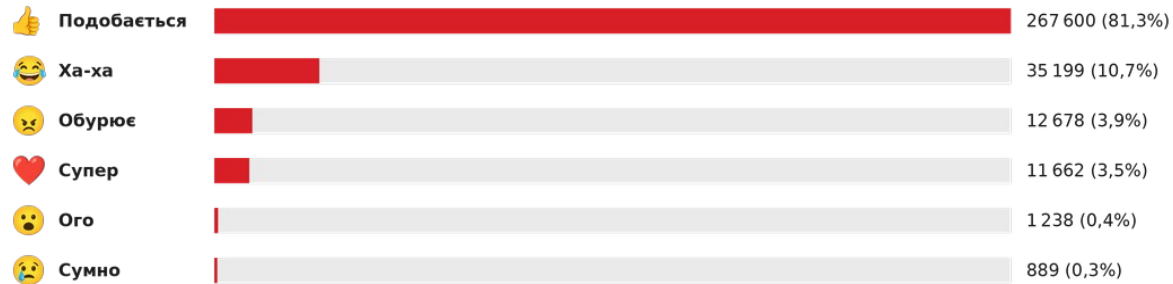
Таблицю впорядковано за часткою, а не за показником. Тринадцять із чотирнадцяти осей мають настрій у смузі 22,0–31,4%, тобто в межах близько п'яти пунктів від загального показника (26,4%). Згідно з роздільною здатністю виміру відмінності порядку двох чи трьох пунктів між цими осями інтерпретувати не можна — тематика майже не диференціює настрій.

Єдине виразне відхилення — це етнічний антагонізм: 52,7%, тобто вдвічі вище за загальний показник. Ця вісь охоплює 6,2% масиву — частка майже незмінна щодо попереднього випуску (6,5%). Осереддя антагоністичної лексики утримує отже і обсяг, і заряд, тоді як навколо нього настроїв покращився. Це те саме спостереження, що й при каналах, тільки побачене з боку теми.

Варто також відзначити, що найбільша вісь — війна і Росія, 51,7% масиву — має настрій 25,1%, нижче середнього. Розростання цієї осі на 13 в.п. є отже саме по собі чинником, що знижує загальний показник: чим більша частина розмови стосується російської загрози, тим менша стосується присутності українців у Польщі. Соціальна вісь, яка стосується цього прямо, має 24,7% — також нижче середнього.

4. Мапа емоцій

Сума реакцій у Facebook становила 329 266 — падіння на 23% щодо попереднього тижня, близьке до падіння взаємодій (24%) і глибше за падіння обсягу (14%). Розподіл усередині цієї суми змінився, однак, сильніше, ніж сама сума: гнів упав удвічі, жалоба — на чотири п'ятих, а симпатія як єдина категорія зросла.

Три найважливіші зміни в мапі емоцій

Гнів спадає удвічі і перестав зосереджуватися. Частка реакцій «angry» впала з 6,04% до 3,85%, а в денних числах — на 51%. Змінилася також структура: тижнем раніше один допис про стрілянину зібрав 5 266 реакцій цього типу, тепер найбільше поодинокі скупчення — 1 300: допис Konfederacja про 8,4 млрд злотих переказів із Польщі до України, тобто 10% тижневого запасу гніву. Гнів є отже не лише слабшим, а й розсіянішим.

Симпатія доходить до рівня гніву. Реакції «love» зросли з 2,61% до 3,54% частки і є єдиною категорією з додатною динамікою (+5% у денних числах). Співвідношення симпатії до гніву піднялося з 0,43 до 0,92 — уперше в цій серії обидві емоції майже рівні. Зростання є розсіяним: найсильніший поодинокий контент зібрав 903 реакції «love», тобто заледве 8% запасу, а у верхівці симпатії є як дописи про українські удари по нафтопереробних заводах, так і висловлювання прем'єр-міністра про цькування українців.

Жалоба практично зникає. Реакції «sad» упали на 81% у денних числах, а їхня частка — з 1,12% до 0,27%, найнижче в серії. Тижнем раніше жалобу внесла одна тема великої сили; тепер найбільші скупчення смутку дрібні й історичні: 44 реакції під матеріалом про польських в'язнів Сталіна, 23 під нотаткою про родину, вбиту ОУН у вересні 1939 р. Поточна розмова про Україну перестала викликати жалобу.

Емоційна анатомія тижня

Понеділок і вівторок перебирають тиждень: дають разом 15 929 реакцій «haha», тобто 45% тижневого запасу насмішки. Гнів розкладається рівніше — найсильніші понеділок (21%) і середа (20%). Понеділок завдячує своєю позицією відео зі Свободзіце, вівторок — інтерв'ю з українським волейболістом, який заперечив, що зустрічався в Польщі з ворожістю (див. розділ 6).

Уклад цілого відрізняється від попереднього випуску. Тоді насмішка і гнів зростали разом, а схвалення і смуток спадали разом. Тепер гнів, жалоба і насмішка спадають водночас, а симпатія зростає — за одночасного падіння показника настрою. Усі емоційні виміри

вказують у той самий бік, що відрізняє цей тиждень від кількох попередніх, у яких сигнали розходилися. Насмішка залишається при цьому найсильнішою реакцією після схвалення і майже втричі частіша за гнів (2,78 проти 1,86 тижнем раніше) — вона впала повільніше, ніж злість.

5. Мапа впливу

П'ятнадцять акаунтів, що генерують найвищі суми взаємодій у періоді, — усі величини походять з агрегації за акаунтом, а не з поодиноких дописів. Верхівку відкриває Goniec.pl - wiadomości із 58 468 взаємодіями на двох згадках. Щонайменше десять згадок опублікували цього тижня чотири акаунти, а два обмежилися однією. Разом п'ятнадцять акаунтів відповідають за 286 978 взаємодій, тобто близько однієї п'ятої залученості всього тижня.

Топ-15 акаунтів із найбільшою залученістю в періоді

#	Автор / акаунт	Канал	Взаємодії	Згадки	Характер наративу
1	Goniec.pl - wiadomości	TikTok	58 468	2	відео нападу на українця, редакційний
2	Konfederacja	Facebook та ін.	27 139	12	кампанія щодо пенсій ЗУС, анти-Україна
3	Leszek Miller	X (Twitter) та ін.	26 745	8	Волинь і осередок «Азову», анти-Україна
4	Ewa Zajączkowska-Hernik	X (Twitter)	23 327	3	доплати до пенсій, анти-Україна
5	polsatnews.pl	YouTube та ін.	20 324	14	побиття в Оштраві і ціни на пальне, редакційний
6	Agenda 2030	X (Twitter)	17 719	10	ревiзiя причин війни, анти-Україна
7	Janusz Korwin-Mikke	X (Twitter) та ін.	17 067	6	асиметрія маршів, анти-Україна
8	Onet Wiadomości	Facebook та ін.	14 012	81	заява Путiна і удари, редакційний
9	Jarosław Wolski	X (Twitter)	13 432	2	попередження прем'єр-міністра, редакційний
10	Janusz Kowalski	TikTok та ін.	13 370	9	«800+ для поляків», анти-Україна
11	Ewa Zajączkowska	Facebook	11 645	1	звернення фон дер Ляєн, анти-Україна
12	Kanał Zero	Instagram та ін.	11 593	3	корупційний скандал і удари, редакційний
13	Kancelaria Premiera	X (Twitter) та ін.	11 460	7	повідомлення про зустріч із Зеленським, редакційний
14	Bądź Na Bieżąco	YouTube	10 504	2	агрегатор тем, недовіра

#	Автор / акаунт	Канал	Взаємодії	Згадки	Характер нарративу
15	Radosław Sikorski	X (Twitter)	10 173	1	іронічний захист опору України, про-Україна

Баланс впливу — шар захисту майже зникає

Вісім із п'ятнадцяти акаунтів представляють нарратив, ворожий або недовірливий щодо України, шість — редакційний, а українську сторону чи її захист представляє один: Radosław Sikorski (10 173). Тижнем раніше баланс становив сім, п'ять і два; двома тижнями раніше — десять і два редакційні акаунти. Редакційний шар утримувався отже на пристойному рівні, але сторона захисту звузилася до одного акаунта.

Тим єдиним акаунтом є Radosław Sikorski, а контентом, який дав йому місце у зведенні, є одне іронічне речення: «Росія лише намагається підкорити Україну, а злий Зеленський зухвало чинить опір». Захист увійшов до верхівки не через спростування і не через декларацію підтримки, а через висміювання протилежного нарративу. Це істотна відмінність щодо попередніх випусків, у яких сторону захисту представляли акаунти, що спростовували фальшиві повідомлення.

Пропорція охоплення помітно погіршилася. Вісім ворожих акаунтів дають разом 147 516 взаємодій, один просолідарнісний — 10 173, тобто більш ніж у 14 разів менше. Тижнем раніше співвідношення становило трохи понад чотири до одного. Покращення загального показника і злам пропорцій у верхівці охоплення — це два окремі явища: у цьому випуску вони настали водночас і вказують у протилежні боки.

Лідер зведення: контент про польського винуватця

Акаунт Gonies досяг 58 468 взаємодій на двох згадках — це близько 4% залученості всього тижня і понад удвічі більше, ніж другий акаунт у зведенні. Майже весь цей результат походить з одного відео, на якому поляк нападає на громадянина України. Маємо отже ситуацію, у якій найсильніший контент тижня є документацією польської агресії, а акаунт, який його опублікував, має таблоїдний, а не просолідарнісний характер.

Цей уклад пояснює водночас, чому показник настрою впав, а пропорції в мапі впливу погіршилися. Відео стягнуло десятки тисяч висловлювань, що засуджують нападника, — які в аудиті є нейтральними або захисними, — але не створило жодного тривкого каналу захисту. За один день ефект згас, а у верхівці залишилися акаунти, що ведуть кампанії.

Структура присутності

Потокові акаунти, зі щонайменше десятима згадками: Onet Wiadomości 81, polsatnews.pl 14, Konfederacja 12, Agenda 2030 10. Акаунти, присутні одним дописом: Ewa Zajączkowska (11 645) і Radosław Sikorski (10 173). Розподіл домінантного каналу такий: сім в X, три у Facebook, два в TikTok, два в YouTube, один в Instagram. Щодо попереднього випуску X зростає з п'яти акаунтів до семи, а YouTube спадає з п'яти до двох, за незмінної трійки у Facebook. Це збігається з тим, що показала мапа настрою: вага дискусії перенеслася до найбільш поляризованого каналу.

6. Ключові нарративи періоду

Наратив 1: Свободзіце — найсильніший контент тижня показує польського винуватця

На парковці перед супермаркетом у Свободзіце в Нижній Сілезії чоловік образив громадянина України, погрожував йому побиттям, кричав «Ви бандерівці!» і зірвав номерний знак із його автомобіля. Відео опублікував Gopics: 57 915 взаємодій, понад учетверо більше, ніж другий контент у зведенні. tvp.info описало подію як «черговий напад на національному ґрунті», Wrocławski Reporter зібрав 1 142 взаємодії за 212 реакцій «haha» і 168 «angry».

Варто зіставити це з попереднім випуском. Тижнем раніше кримінальну верхівку займали події, у яких винуватцями були громадяни України — стрілянина з газової зброї, ніж, приставлений до шиї підлітка. Цього тижня найсильніший контент показує протилежну ситуацію, а кримінальна тема за участю українців упала нижче порога осі. Матеріал про напад на 79-річну польку зібрав 4 921 взаємодію, а репортаж про нетверезу водійку з Оструди — 3 636: це величини на порядок менші.

Не слід робити з цього висновку про зміну пропорції подій. Одне відео не описує тижня в Польщі; воно описує те, що цього тижня переглянули. Істотним є натомість те, що механізм дистрибуції, який зазвичай виносить нагору контент про українських винуватців, спрацював цього разу в другий бік — і що спрацював через таблоїдний акаунт, а не через якийсь акаунт, заангажований на українському боці.

Наратив 2: Сором як реакція — найбільше скупчення, не охоплене жодною віссю

Під відео зі Свободзіце постало найбільше в цьому випуску зібрання висловлювань, які відмежовуються від агресії щодо українців. «Сором за нього» — 9 678 взаємодій. «Привід для сорому для цієї країни» — 3 388. «Сором...» — 3 300. «Перепрошую за свого земляка» — 2 625. «Imagine, що є люди, які підтримують таку поведінку» — 4 088. Окремо, поза цією темою, допис сілезця, який працює по всій Європі: «Ніде я не зустрічав такої ненависті, яку зустрічають українці в Польщі. Мені дуже прикро... Перепрошую Вас...» — 4 390.

Ми перевірили, чи скупчення надається на окрему наративну вісь. Вузько означене — сором і вибачення, адресовані прямо поведінці земляка, — охоплює 0,2% масиву за 25 тис. взаємодій. Означене ширше сягає 2,2%, але тоді вбирає сором, адресований зовсім деінде: урядові, телевізійній станції або закордонному політикові. Залишається отже подією великої сили, а не темою — так само як Рашин і справа Гайсіґа в попередньому випуску.

Це розрізнення має практичне значення. Реакція сорому є в польській розмові про Україну явищем поворотним, але не тривалим: вона з'являється у відповідь на конкретний акт агресії, сягає дуже високої залученості протягом однієї доби і згасає. Вона не будує при цьому жодної тривкої структури — жоден акаунт, який її висловлював, не увійшов до п'ятнадцятки найбільш залучальних.

Наратив 3: Пенсійна кампанія входить у законодавчу фазу

Тема пенсій із ЗУС для громадян України, яка тижнем раніше була серією втручань, перейшла в законодавчий етап. Konfederacja подала проєкт, що скасовує вирівнювальні доплати до мінімальних пенсій для іноземців. Паралельно тему розширено: Ева Зайончковська-Гернік вказала, що аналогічні угоди охоплюють громадян кільканадцяти інших держав, а незабаром охоплять також Індію та Бразилію (5 482 і 3 801 взаємодія). Януш Ковальський провів окреме гасельне повідомлення: «800+ ДЛЯ ПОЛЯКІВ, А НЕ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ» (9 454).

Найбільше гніву за весь тиждень зібрав допис Konfederacja про 8,4 млрд злотих переказів, які протягом року вийшли з Польщі до України, — 1 300 реакцій «angry». Магдалена Нєвядома сформулювала провідну тезу кампанії: «Пенсійна система в Польщі винагороджує українців, а карає важко працюючих поляків» (6 513 і 2 274 на двох каналах).

Попри це соціальна вісь упала з 15,4% до 10,9% масиву. Тема не згасла — її накрила тема безпеки, яка зросла на 13 пунктів. Це варто відзначити, бо показує, як швидко розмова про присутність українців у Польщі поступається місцем розмові про війну, коли з'являється зовнішній подразник.

Наратив 4: Спростування як предмет насмішки

Це найтривожніше спостереження цього випуску. Пенсійна тема дочекалася фактологічної перевірки з кількох боків, а реакція на неї була послідовною. Матеріал Money.pl зібрав 2 911 реакцій «haha» проти 3 126 «like» — глузування майже зрівнялося зі схваленням. Sprawdzamto.pl: 1 032 «haha» і 640 «angry» проти 2 657 «like». Wirtualna Polska: 632 «haha» проти 326 «like», тобто з перевагою глузування.

Зміст самих спростувань при цьому не заперечували по суті. У коментарях з'являлися конкретні дані — що доплату до мінімальної пенсії отримує близько півтори тисячі громадян України, що угода про соціальне забезпечення 2012 року діє в обидва боки, що ЗУС платить винятково за періоди, відпрацьовані в Польщі, — і вони досягали високої залученості (1 567 і 747 взаємодій під двома варіантами того самого пояснення). Спростування отже доходить, але не закриває справи.

Для планування комунікації висновки неочевидні: фактологічна перевірка в цій темі не виконує розв'язувальної функції, а стає черговим предметом суперечки. Окремо варто відзначити єдине спростування, яке в цьому випуску не зустрілося з насмішкою, — аналіз Demagog, що показав: світлина графіті із Зеленським на вулиці Бжозовій у Варшаві була переробленим зображенням, елементом російської дезінформаційної операції (5 582 і 2 198 взаємодій). Різниця полягає в тому, що воно спростовувало подію, а не інтерес.

Наратив 5: Насмішка цілить у заперечення ворожості

Механізм, описаний у попередньому випуску, повторився щодо взірця. Тижнем раніше предметом глузування стало висловлювання Ірини Верещук про становище українців у Польщі. Тепер — інтерв'ю з Юрієм Семенюком, українським волейболістом, який грає в польській лізі і сказав: «Ніхто в Польщі не сказав мені прямо в обличчя, наприклад, що

ненавидить мене, бо я українець». Матеріал Sport.pl зібрав 3 545 реакцій «ha ha» проти 710 «like» — п'ятикратна перевага глузування над схваленням.

Взірець в обох випадках той самий: висловлювання українця, яке заперечує існування ворожості або пом'якшує її, зустрічається з насмішкою сильнішою, ніж самі ворожі матеріали. Другою ціллю глузування залишаються висловлювання президента України: репортаж TVN24 про дві спроби атакувати його літак дронами зібрав 2 098 «ha ha» проти 617 «like».

Це має пряме комунікаційне значення. Повідомлення, збудоване на запереченні — «немає ворожості», «неправда, що ви нас не любите», — діє в цьому середовищі протилежно до задуму: воно запускає глузування замість заспокоїти. Загальний настрій упав на п'ять пунктів, але цей конкретний механізм не послабшав.

Наратив 6: Асиметрія урочистостей — Львів і Варшава

Тема, відсутня в попередніх випусках, у цьому складена навколо одного зіставлення: українці організовують у Польщі святкування свого дня незалежності під патронатом міністерств і мерів міст, тоді як польський марш незалежності у Львові трактується як провокацію. Януш Корвін-Мікке поставив це двічі (6 572 і 4 942 взаємодії), Томаш Мацейчук раз (4 565), Януш Ковальський (2 035) і Влодзімеж Скалік (1 864) — у тій самій рамці.

Тема не є односторонньою. Адам Чарнецький, з того самого боку суперечки, написав: «Організація Маршу незалежності у Львові — це чиста дурість, яка не принесе нам абсолютно жодної користі» (860). Рафал Отока-Фронцкевич звернув увагу, що українці, які живуть у польських містах, «не потребують провокацій» (2 253).

Тему ми зміряли під кутом окремої осі — 1,1% масиву, нижче порога. Відзначаємо її, бо це риторична конструкція великої тривкості: вона спирається не на кримінальну подію і не на бюджетну витрату, а на порівняння прав. Такі рамки не згасають разом із подією і можуть повертатися в наступні тижні, надто в околицях 11 листопада.

Поза рамкою: спростування тижневої давності і контент-ферма

Два впорядкувальні встановлення. Перше стосується теми, описаної в попередньому звіті. Куба Гайсіг, велосипедист, який збирав на лікування хворої партнерки, був побитий в Острові трьома чоловіками, які жовто-блакитні барви Верхньої Сілезії узяли за українські (polsatnews.pl, 7 835 взаємодій). У попередньому випуску ми описали цю подію як ненависть щодо сілезця. Повна картина інша: насильство було спрямоване проти гаданого українця, а помилка щодо національності є в цій справі обставиною, а не суттю.

Друге стосується механіки дистрибуції. Той самий заголовок — «Українці з власними депутатами в польському Сеймі?!» — опублікували паралельно шість різних акаунтів у Facebook (Daily Chronicle, CafeX Polska 24, Vera Głos, Viral Universe, CafeX Red Wiadomości, CafeX Morning Wiadomości), зібравши разом 1 169 реакцій «angry» проти зaledве 171 «like». Частина цих акаунтів відсилає до одного домену, що виступає під двома назвами; за весь тиждень до нього відсилають 39 згадок із сукупним охопленням 5 368 взаємодій, зокрема матеріал «72% поляків вимагають чіткої позиції у справі України» (4 099).

Відзначаємо це як методологічне спостереження, а не як встановлення про масштаб явища. Обсяг такого контенту в моніторованій вибірці маргінальний і не впливає на жоден із показників звіту. Варто, однак, знати, що частина найгнівніших заголовків тижня походить не від акаунтів із власною аудиторією, а з одного джерела, розмноженого паралельно.

7. Порівняння період до періоду

Зіставлення охоплює тиждень 07–13.09 і поточний тиждень. Денні значення подаємо як середнє за добу, щоб обидва періоди були порівнянними попри різний обсяг.

Показник	07–13.09	14–20.09	Зміна
Згадки (на день)	18 429	15 805	–14%
Взаємодії (на день)	278 310	210 640	–24%
Реакції FB загалом (на день)	60 924	47 038	–23%
Реакції «haha» (на день)	6 863	5 028	–27%
Реакції «angry» (на день)	3 678	1 811	–51%
Реакції «love» (на день)	1 592	1 666	+5%
Реакції «sad» (на день)	683	127	–81%
Частка негативного настрою	31,50%	26,41%	–5,09 в.п.
Частка позитивного контенту	0,64%	0,64%	0,00 в.п.
Остудливий шар	4,47 в.п.	5,43 в.п.	+0,96 в.п.
Частка «haha» у реакціях	11,26%	10,69%	–0,57 в.п.
Частка «angry» у реакціях	6,04%	3,85%	–2,19 в.п.
Денний розмах негативу	3,52 в.п.	2,10 в.п.	–1,42 в.п.

Напрямок є однорідним: усі виміри обсягу і більшість емоційних вимірів упали, а єдине зростання відзначили реакції «love» (+5%) і остудливий шар (+0,96 в.п.). Частка відверто позитивного контенту не змінилася зовсім — 0,64% в обох випусках.

Дві позиції потребують коментаря. Падіння реакцій «sad» на 81% виглядає драматично, але стосується категорії малої чисельності, яку в попередньому випуску одноразово підняла одна тема. Падіння денного розмаху негативу з 3,52 до 2,10 в.п. означає натомість, що тиждень був однорідніший — жоден день не вирізнявся настроєм з-поміж решти.

Поза таблицею варто зіставити ще дві величини, які в цьому випуску розійшлися найсильніше. Лексична проєкція ворожості — автоматичний, незалежний від оцінки вимір частки висловлювань, що містять ворожу лексику, — впала незначно, з 6,44% до 6,20%. Аудитивний показник за цей час упав на п'ять пунктів. Утрата стосувалася отже головно ворожих висловлювань, позбавлених виразних словникових маркерів; тих, які розпізнаються за самою лексикою, поменшало значно менше. Це збігається з картиною з таблиці осей, де антагоністичне осердя утримало і обсяг, і заряд.

8. Висновки та комунікаційні імплікації

Висновок 1: падіння є реальним, але нерівномірним

Після трьох випусків без руху показник упав на 5,09 в.п. — різницю, що втричі перевищує похибку виміру. Це, однак, не загальне падіння. Настрій покращився в усіх масових каналах, а погіршився в X, який відповідає за понад третину залученості. Те саме видно в осях: тринадцять із чотирнадцяти містяться близько до загального показника, а антагоністичне осердя утримує 52,7% за майже незмінної частки.

Належний опис звучить отже так: розмова про Україну стала менш ворожою в масовому шарі, а в осерді не змінилася. Повідомлення, збудоване на тезі «настрої покращуються», було б цього тижня статистично захищеним і практично оманливим.

Висновок 2: розмова відсунулася від присутності українців у Польщі

Вісь війни і Росії зросла на 13 в.п. до 51,7% — понад половини масиву, — тоді як соціальна вісь упала на 4,5 в.п., мова і публічна присутність на 3,4 в.п., а притулок на 2,4 в.п. Подразником було попередження прем'єр-міністра про російські плани ударів по державах, які підтримують Україну, та серія подій біля кордону.

Обидва явища пов'язані. Осі, що стосуються зовнішньої загрози, мають настрій нижче середнього (війна 25,1%, НАТО і ЄС 22,6%), тож їхнє розростання саме знижує загальний показник. Частина покращення, зафіксованого цього тижня, є отже наслідком зміщення теми, а не зміни настанов — і обернеться, коли увага повернеться до внутрішніх справ.

Висновок 3: спростування перестало бути розв'язувальним інструментом

У попередньому випуску спростування фальшивої інформації було другим найсильнішим контентом тижня. У цьому спростування в пенсійній темі зустрілися з насмішкою, майже рівною схваленню (Money.pl: 2 911 «hań» проти 3 126 «like»). Різниця полягає не в якості матеріалів, а в тому, чого вони стосуються.

Спростування події — «цього графіті ніколи не було» — діє, бо є розв'язним. Спростування в суперечці про права — «доплату отримує півтори тисячі осіб, а не мільйони» — не закриває справи, бо суперечка стосується не числа, а засади. Плануючи комунікацію, варто розрізняти ці два випадки: у першому факту достатньо, у другому треба відповісти на відчуття несправедливості, яке факт залишає незайманим.

Висновок 4: захист звузився до одного акаунта

Просолідарнісна сторона має у верхівці один акаунт проти двох тижнем раніше, а співвідношення охоплень погіршилося з трохи понад чотири до одного до понад чотирнадцять до одного. Ба більше, тим одним акаунтом є політик, а контентом — іронія на адресу протилежного наративу, а не спростування чи декларація.

Водночас тиждень показав, що потенціал захисної реакції великий: під одним відео постали кількадесят тисяч взаємодій під висловлюваннями, що засуджують агресію. Цей потенціал,

однак, не знайшов жодного носія — згас протягом доби і не був перейнятий жодним акаунтом. Це прогалина, а не брак настроїв.

Висновок 5: підсумок спостережень із попереднього випуску

Тиждень тому ми написали, що три виміри у смузі одного пункту перестають бути збігом обставин і стають встановленням про серію. Четвертий вимір це заперечує: серія рушила, і то виразно. Висновок, який слід запам'ятати, такий: стабільність трьох послідовних вимірів не дає права твердити про тривалий стан.

Влучним виявилось натомість спостереження про механізм насмішки: ми передбачали, що глузування цілитиме у висловлювання української сторони, які пом'якшують образ конфлікту, — і це повторилося щодо взірця, цього разу на інтерв'ю з волейболістом. Справдилось також припущення, що пенсійна тема розширюватиметься — вона охопила громадян кільканадцяти держав і увійшла в законодавчий процес.

Висновок 6: що моніторити в найближчі тижні

По-перше, чи падіння показника втримається, коли увага повернеться до внутрішніх справ. Покращення почасти впливає з розростання осей із низьким настроєм, тож перевірка прийде в тижні без сильного зовнішнього подразника.

По-друге, настрої в X. Це єдиний канал зі зростальним трендом і водночас канал із найбільшою силою враження; розходження його показника із загальним показником варто стежити окремо.

По-третє, доля проєкту закону про пенсійні доплати. Тема має тепер інституційну стежку, а кожен її етап генеруватиме новий подразник — незалежно від того, чим закінчиться голосування.

По-четверте, рамки, збудовані на порівнянні прав, такі як асиметрія урочистостей у Львові та у Варшаві. На відміну від подієвих тем вони не згасають самі собою і можуть повернутися з нагоди листопадових урочистостей.